

diens, 1939

Range & Fuel Oil

St. Coal

MPANY

St., Worcester

Dial 2-7871

RUBIES ANZ

glijos Kuku

Angliai, Ma

iališkumas

mentas

mas, gruodžio mėn. 12 d.

aktą prezidentą Antaną

na arkivyskupas Skvirec-

almingai prisakdino. Iš-

de dalyvavo vyriausybės

tautos atstovai, Seimo

užsienių diplomatai, ka-

menės vadovybė ir visu-

atstovai. Prezidentas

kalboje tautai pabrėžė, kad

ura turi spręsti iš artimos

os ir artimųjų kaimynų.

msoliduota glaudti tauta,

stetisi apie valdžią, gali iš-

neprisklausoma tautos švie-

taičiai. Popiet Preziden-

tačio vainiką ant Nežino-

ario kapo, priėmė svei-

arkivyskupo Skvirec-

vyriausybės, kariuomenės

vybės ir diplomatinio kor-

o Krašto Seimelio Rin-

se Dalyvavo 96%

oju.

mas, gruodžio mėn. 11d.

i rinkimuose dalyvavo

balsootojų. Lietuviai ne-

provokacijos. Auto-

is administracijos ir Kul-

irando agitacija bei sau-

ranai terorizavo rinkikus,

ė rinkimų duomenis. Rin-

rezultatai paaiškės gruo-

15 d.

es Klaipėdos Krašto

atorius

mas, gruodžio 13 d. perė-

neigas naujai gubernato-

ras Klaipėdos Krašto

Viktoras Gailius.

ngai Palaidotas Vokietii-

Nuždytasis Jonušys.

ėda, gruodžio mėn. 9 d.

ngai palaidotas vokietii-

nuždytasis Jonušys. Lai-

se dalyvavo per 5000 as-

Burchart, Buschning

Klaipėdos teismo kv-

uzudyme prisipažino.

Apskrityje Paskelbtas

ras Apsaugos Metas

mas, gruodžio 10 d. Kau-

apskrityje paskelbtas su-

ras apsaugos stovis še-

mėnesiams.

kursijos iš Lietuvos

New Yorko Paroda

tuvoje jau reikiams gyvas

ėjimas 1939 metais ruo-

re New Yorko paroda. Tie-

lingos mėsos paroda, in-

inės ir parodų

ilankyti.

Ona Sre-

IR PLATINIS LIETUVI

KALAM

Silnamis

Tel. 237

KITE PAS

RIU SEV

so Ziedų

rdavej

cester, Mass.

No. 51-mas Telefonas Dial 5-1094 WORCESTER, MASS., 17-tą GRUODŽIO (DEC.) 1938 M. Kaina 5 Centai VOL. XX

Rusijos Monarkistu Vadas, Kyrilas, Tarsis Su Hitleriu Del Rusijos Sosto

DIDYSIS KUNIGAİKSTIS VLADIMIR KYRILOVIC-CARAS VLADIMIR II BUSIĄS PASKELBTAS VISOS RUSIJOS IMPERATORIUM

KARAS, UŽ SUDARYMĄ NEPRIKLAUSOMOS UKRAINOS IMPERIJOS PRASIDĖS 1939 METAIS KOVO MĖNESY

Paryžius, gr. 15. — Sekantį sekmadienį Didysis Kunigaikštis Vladimiras Kyrilovič — Caras Vladimiras II Rusijos Monarkistų vadas su savo delegacija vyksta Berlynan, kad pasitarti su Hitleriu dėl sudarymo nepriklausomos Ukrainos valstybės. Ta valstybė, anot Hitlerio parašytos knygos "Main Kampf" turės susidėti iš dalies Čekoslovakijos, Rumunijos, Lenkijos ir Sovietinės Ukrainos. Viršminėtose valstybėse dirva jau paruošta del sukilimo ir Vokietijos agentai ten jau seniai veikia.

Karas bus del sudarymo Ukrainos Imperijos, kurios carui įmatomas buti paskirtas carų įpėdinis Vladimiras Kyrila. Sukilimą vokiečiai finansuos ir jų aviacijos dalys pradės išorinius antpuolius sekančiais 1939 metais, kovo mėnesy. Tas vadinamas carų įpėdinis Vladimiras Kyrila yra vokiškos kilmės, vyriausias Ukrainų Hetmonas, Prusijos Prinoce Louis-Ferdinando tikras brolis ir antrasis buvusio Karunos Prinoce Frederick Wilhelmo ir Did. Kuning. Kyrilienės sunis, ir kaipo toki, Hitleris mano paskelbti netik Ukrainos, bet ir visos Rusijos Imperatorium.

Ukrainų ir rusų baltgvardiečiai yra dabar susibūrę Paryžiaus ir Berlyno pastogėse. Vienas iš Ukrainos turčių, Hetmonas ir Princas Hočuby, prieš pasaulinį karą turėjo Ukrainoje virš 1,000,000 akrų žemės, bet kilus Rusijoje revoliucija visus princus nušlavė, o sykiu ir Hetmoną Hočubą, kuris dabar gyvena Paryžiuje ir dirba kaip namų sargas prie vienos departamentinės krautuvės.

Užrubežiniai korespondentai patėmiję tokią nepaprastą jiems žinią kaslink busiančio Rusijos Imperatoriaus Kyrilo, kreipėsi į Prancuzijos užrubežinių reikalų ministerį Georges Bonnet kaslink jos tikrumo. Ministeris atsakė, kad gali but perdėta arba ir dar nedadėta.

Mat, jei ir pasisektų Hitleriui sukurt Ukrainos imperijos, tai visgi ji butų vokiečių globoje, o imperatorium butų ne koks ten Kyrila, bet vokiečių junkerių ištikimas sebras — Adolfas Hitleris.

ČEKOSLOVAKIJA PRARADO VEIK 5,000,000 GYVENTOJŲ

Praga, Čekoslovakijoje, 8 gr. — Siomis dienomis Čekoslovakijos vyriausybė kaip ir galutinai apskaitliavo kiek ji prarado gyventojų ir teritorijos po jos pasidalinimui. Ji neteko 2,853,815 vokiečių, 591,544 hungary, 77,580 lenkų, 60,352 žydų, 36,880 rutenų ir 1,161,660 čekoslovakų. Dabar Čekoslovakija turi 9,807,096 gyventojus, kurie gyvena

Lietuva Turi Motorizuotų Kariuomenės Dalių

Rugsėjo 8 į Laikinąją sostinę buvo suvažiavę aie 6500 savanorių kurėjų, kurie visuomenės šiltai sutikė, apibarstyti, apkašyti gėlėmis. Tą dieną be jų paradavo dar trijų kavalerijos pulkų stambūs daliniai, pėstininkai, gausi artilerija, gražus

Dar Galima Užsisakyti Sieninius Kalendorius Del 1939 Metų Amerikos Lietuvis 14 Vernon Street - Worcester, Mass.

idėta lentelė, vaizduojanti visų valstybių karines jėgas 1938 metų pradžioje.

Čia pirmos skaitlinės parodo gyventojų skaičių, antros — kiek gali sudaryti kariuomenės karo metų.

Lietuva	2.500.000	250.000
Latvija	2.000.000	210.000
Estija	1.100.000	130.000
Lenkija	34.100.000	2.500.000
Čekosl.	15.200.000	1.600.000
Vokiet.	74.200.000	5.000.000
Pran.	103.500.000	6.000.000
SSSR	176.200.000	10.200.000

Skaitytojai patys lai palygina skaičius, kurie, kaip minėjau, paimti iš vokiečių žurnalo. Tačiau vokiečiams, paėmus dalį Čekoslovakijos Sudėtinų, jų skaičius pakilo virš 77 milijonų gyventojų.

Sovietai Budavos 3 Laivus 40,000 Tonažaus

Berlynas, gr. 15. — Frankfurter Zeitung praneša, kad jis sužinojęs iš Sovietų plenumo laivų statyją, jog jie 1939 metais planuoja pabudavot 3 karinius laivus po 40,000 tonažaus. Tie naujoviniai mušio laivai busi nuskirti į Baltikos laivyną, kuris bandys konkuruot su vokiečiais.

Laikraštis sako, kad šie laivai bus 5,000 tonų didesni už vokiečių planuojamus karo laivus, ir 10,000 tonų didesni už carinės Rusijos. Sovietai turėdami stiprų laivyną bus daugiau nepriklausomi nuo kitų ir reikalui atėjus, galės parodyt savo pajėgą.

Samdo Inžinierius ir Mechanikus

"Amerikos Lietuvių Akc. B-vė" Kaune samdo lietuvius kompetentingus inžinierius, mechanikus ir meisterius, galinčius savystoviai vesti dirbtuvių skyrius, prižiūrėti dirbančius ir duoti jiems nurodymų, gaminant automobilių dalis arba juos remontuojant.

Siulymus su trumpu gyvenimo aprašymu ir dirbtuvių vadovybi atsiliepimais, nurodant pageidaujama atlyginimą ir apsigyvenimą laiką, siųsti šiuo adresu: Amerikos Lietuvių Akc. B-vė, Kaunas, Lithuania, Europe. Pageidautini norintieji durti ilgesnį arba visą laiką.

Čekoslovakiją Valdys Jos Vadovybė

Praga, gr. 14. — Čekoslovakijos vyriausybė padavė parlamentui nubalsuot už pravedimą įstatymo, galiojančio vyriausybei autoritetiškas teises, sulig kurių premieras Rudolf Beran ir jo vyriausybė galės vykdyt kons titucijinius pakeitimus. Tas autoritetiškių teisių galiojimas premieriui pasiliks per du metu nuo dienos, kurioje bus suorganizuota panaši vyriausybė arba dietas.

10 Milijonų Dolerių Paskola

Washington, gr. 13. — Suv. Valstijų Susisiekimo Linija su Lotynų Amerika planuoja 10 milijonų dolerių paskolą prekybos reikalais. Tą paskolą žada finansuot dabar esančioji Finansų Atstatymo Korporacija. Suv. Valstijų Sekretorius ir Iždininkas Morgenthau studijuoja del suteikimo tiesioginės

PRANCUZAI NEDUOS ITALAMS TUNISIJS IR NĖ VIENO COLIO SAVO ŽEMĖS

Paryžius, gr. 16. — Prancuzijos premieras Daladier į Italų spaudos užspuolimą ant Prancuzijos del Afrikos esančių kolonijų, o ypatingai del Tunisijos, pasakė, kad Prancuzija neduos Italijai netik Tunisijos, bet nė vieno colio kurios kitos žemės nors prisieitų užtai ir kariauti. O kad tai parenti, tai jis pateikė parlamentui biudžetą užtvirtint \$820,000,000 apsigynimo reikalams. Daladier pasakė, kad dabartinis prancuzis laivynas yra stipresnis negu sudėjus Italų ir Vokiečių laivyną sykiu.

Mat, Tunisija, senovėje buvo kartagenų dominija ir skaitėsi romėnų žeme. 7-tame amžiu-

Nacių Smogikai Lietuvius Balsuotojus Kaip Gyvulius į Virtines Varė prie Balsavimo Urnos. Amerikos Žurnalistas, Kuris Nepagerbė Vokiškų Fašistų, Buvo Arestuotas ir Sumustas

Klaipėda, gruodžio 11 d. Seimelio rinkimai ėjo nenormaliomis aplinkybėmis. Vokietijos spauda, o ypač radijas, savotiškai inspiravo klaipėdiškius. Pasakytinę savaitę Karaliaučiaus radijas griežė išimtinai vokiškas patriotines melodijas ir ypatingai sukurtą Klaipėdos dainą. Panaudodamas autonomijos laisvės saviems tikslams, nacių vadas Dr. Neumanas paskyrė kiekvienam apskričiai ir apylinkei po vadą, organizavo sudėtų pavyzdžių smogikus, kurie uniformuoti sudarė neva pagelbinę autonominę policiją.

Todėl ramaus budo krašto gyventojai, gerokai įterozuoti, turėjo klausyti vadų ir eiti į rinkimų vietas suglaustomis eilėmis po nac. soc. vėliava. Lietuviai laikėsi ramiai; šito dėka didesnių incidentų nebuvo. Klaipėdos mieste keli "pagelbiniai policininkai" sumušė už nepasiveikinimą rankos pakėlimu amerikietį žurnalistą Robertą Sellmer. Be to, pristatė jį au-

Vokietijoje 20 Mil. Darbininkų

Berlynas XI 14 Elta. Spalių mėnesį Vokietijoje buvo 20,8 milijonai dirbančių darbininkų ir tarnautojų. Padidėjus darbininkų poreikavimui, dirba daugiau moterų, iš viso — 6,6 milijonai. Dabar vyrų bedarbo yra 103,000, iš jų tik 14,000 gali dirbti. Darbininkų specialistų trūksta.

KALĖDINĖS ATVIRUTĖS

Amerikos Lietuvių knygyne galima gauti įvairių su lietuviškais parašais Kalėdinių atviručių, Sieninių Kalendorių, Laiškams popieros, Rekordų, Medaus, Trijų Devynerių ir Lietuviškų saldainių. Krautuvė atdara vakarais ir sekmadienį popietę.

Kreipkitės:

Amerikos Lietuvis

14 Vernon Street Worcester, Mass.

LIETUVIAI AMERIKOJ

NEREIKIA KELTI SLA. CENTRĄ KELIMAS NE NAUDA TIK NUOSTOLIAI. PIRM BALSAVIMO RIMTAI APSVARSTYKITE

Gruodžio ir sausio mėnesiuose nariai balotais nubalsuos, ar kelti SLA Centro raštinę į bilę kurį siulomą Pensilvanijos valstijos miestą, ar jį dar ilgesniam laikui palikti New Yorke ir tuomi sutaupti organizacijai dides išlaidas, kurios galės labai skaudžiai atsiliiepti ant visų narių.

Centrą keliant į Pittsburghą, kuris dumose ir pelenuose yra paskendęs, arba keliant kad ir į bilę kurį kitą Pensilvanijos valstijos miestą, perkėlimui, naujo namo nupirkimui ir jo įrengimui, pinigai bus imami iš Po mirtinių Fondo, o kada tame fonde bus permažai pinigų, tai arba nariams pomirtinės nebūs pilnai išmokamos, arba turėsimė mokėti asesmentus, kaip mokėjome anais metais laike influenzos epidemijos. Apsisūreiki-me, kad taip neįvyktų. Apsaugo-gime savo pomirtinių fondą, iš kurio norima apie \$100,000 iš-ekvoti centro kėlimui.

Susivienijimas New Yorke savo nuosavybėje turi tris namus, į kuriuos organizacijos pinigų į-dėta virš \$100,000. Tai kokis išrokavimas tuos namus palikti ir kur angliakasyklose pirkti dar kitą namą ir apie tiek pinigų iš-leisti? Tegul Centras pasilieka New Yorke bile kuriame SLA name, o jeigu pinigų yra, tai tegul numuša darbininkams nariams mokėti tuos penktukus, kuriuos pakėlė keli metai atgal.

NETEISYBĖ, kad SLA. Centro sekretoriaus raštinę turime kelti į Pensilvaniją. Musų Susivienijimas dabar turi 4 savo ofisus: oficialis ofisas randasi pas adv. Lopatto, Wilkes Barre, Pa., kur sulig čerterio turi buti. Antras ofisas tai prezidento ofisas, randasi So. Bostone. Trečias išdininko ofisas randasi Chicagoje, o ketvirtas Sekretoriaus Darbo ofisas randasi New Yorke. Pensilvanija valstija apie tuos visus ofisus gerai žino ir ji nereikalauja, kad bent vienas tų ofisų būtų kur kitur keliamas. Sekretoriaus darbų ofisas gali buti ten, kur organizacijai patogiau ir naudingiau.

NETEISYBĖ, kad Pittsbu-rgas yra Centru tinkamas miestas. Paimant Didįjį New Yorką ir apie jį plotą 250 mylių to-lumoje, randasi virš 8,000 SLA narių. Gi Pittsburghas su 230 mylių apie jį tolumę, turi tik 900 narių. Ten perkėlus, ar tai neužkampy bus nukistas musų organizacijos centras? Ar jis nebus atskirtas nuo didžiumos narių? Tai kas slepiasi už to užsispyrimo ten centrą kelti ir organizacijai užduoti skaudų moralį ir materialį smugį? Vyrai ir moterys savo politikas meskime į šalį ir atsiminkime, kad daugeliui narių Susivieni-jimas yra vienatinė viltis. Tad nemėtinkime jo pinigų, bet tau-pykime, nes tai darbininkų narių sunkiai uždirbti centai sudė-ti ir reikalui esant jie laukia tais centais gauti sau pagalbas.

SLA. Centro raštinę, arba se-kretoriaus darbų raštinę, New Yorke išbuvo per eiles metų, te-gal buna ir ant toliaus. Atmin-kime, kad dabar sunkūs laikai.

Esantiems nariams sunku duok-les užsimokėti ir sunku gauti narius, nes žmonės mažai dirba ir neturi pinigų. Palaikykime centrą, kur jis yra iki laikai pa-gerės. Palaikykime iki tol, kol organizaciją sustiprinsime nari-ais. Palaikykime iki tol, kol prie organizacijos gausime daug jaunimo, kurie bus musų įpėdiniai ir organizacijos paveldėjai. Mes ant vietos dar kokia 10 metų pagyvenkime ir pinigų tau-pykime, o vėliaus tegul jau-nieji apsisvarstys ir nusitars, kur sulig to laiko gyvenimo ap-linkybių jiems bus tinkamas miestas organizacijos centrą tu-rėti.

New Yorkas randasi tokioje vietoje, kurį kas metai, ar tai keliaudami Europon ar biznio reikalais atlanko simtai SLA veikėjų. Jie atlikę savus asme-niškus reikalus, turi galimybės atlankyti organizacijos centra, atlikti svarbius organizacijos reikalus ir tas didelės naudos duoda pačiai organizacijai. Cen-trą nukėlę į kalnuose paskendu-sį Pittsburghą arba kad ir kurį kitą Pensilvanijos miestą, mes jį atskirsime nuo didžiumos narių, nuo patogaus nariams cen-tro pasiekimo.

NETEISYBĖ, kad mus veja iš dabartinio Centro namo. Reikalingą mažą remontą padarius, Centro raštinę gali buti ir ant toliaus. O jeigu nenori buti ja-me, gali persikelti į kitą savo namą, į Brooklyną, kur pilniau-siai tinkamas raštinė. Į tą na-mą musų Susivienijimas yra į-vedinęs apie \$70,000. Tai kodėl jį nepersikelti ir įvesdintus pi-nigus randomi atgyventi? Kokis išrokavimas turimus namus pa-likti ir pirkti naujus?

NETEISYBĖ, kad New Yorke nėra lietuvių. Didžiamame New Yorke yra lietuvių nema-žiau 50,000. Didžiamame New Yorke randasi net 5 lietuviškos parapijos. Čia randasi daug lietuvių daktarų, advokatų ir simtai įvairių biznierių. Čia randasi daug inteligentijos ir net turime Lietuvių Profesiona-lų organizacijas. Pensilvanijoje miestai, kaip jie patys skelbia, inteligentų neturi, nes tenai tik senukai dar kasa anglis, o paau-ges ir prasilavinęs jaunimas bė-ga iš Pensilvanijos į kitas val-stijas, į prekybos ir pramonės centrus. Tai kokias bus nauda musų Susivienijimui tenai jo centrą perkėlus? Jokios nau-dos nebus ir niekas to neįrodė ir neįrodys, tik užsispyrimas kelti ir organizacijai užduoti skaudų finansinį smugį.

SLA narė ir nary: kuomet paimsi balotą į savo rankas bal-suoti, nebalsuok nė už vieną ba-lote siulomą Pensilvanijos miestą, bet pačioje balote apa-cioje tuščioje vietoje įrašyk NEW YORK, ir tuomi nubal-suosi, kad centras pasilikty New Yorke, bile kuriame SLA. nuosavybėje esančiame name. Bal-suodamas už New Yorką sutau-pysi organizacijai bereikalingų išlaidų apie \$100,000 naujo na-mo pirkimui ir jo įrengimui. Už New Yorką balsuodamas neuž-duosi smugio Pomirtinių Fondui

TRUMPAI APIE VISKĄ IŠ BALTIMORĖS

Cia Lietuvių Moterų Pilietiš-kas klubas buvo surengęs sek-madieny, gruodžio 4-tą, kepimo puotą lietuvių svetainėms naudai. Publikos atsilankė gražus bure-lis. Liko nemažai ir pelno. To-je puotoje teko susitikti su Bostoniečiu F. Jankausku, kuris lankėsi Baltimorėj savo kompa-nijos reikalais ir prie progos atsilankė į lietuvių svetainę. Čia radęs savo seną pažįstamą adv. N. Rastenį, taipgi susipažino ir su kitais tautiškais veikėjais, su kuriais pasikalbėjęs bendrais tautiniais reikalais, tą patį va-karą išvyko atgal į Pensilvaniją, kur tuom laiku darbuojasi. p. F. Jankauskas pageidavo ir ragino vietos veikėjus atgaivin-ti A.L.T. Sandaros kuopa, kuri dabar yra pakrikusi, tačiau ar

jo pageidavimo diegas grigis, sunku kolkas pasakyti.

Lietuvių spaudoje matyt kaip gyvai veikia kitose lietuvių kolo-nijose Lietuvių Prekybos Butai, Profesionalų ir Biznierių klubi-bai, ko deka, Baltimorėj visai nėra. Tiesa, keli metai atgal, čia buvo pasireiškęs profesio-nalų ir biznierių klubas, kuris paveržęs nuo Lietuvių Draugijų Tarybos dieną, surengė lietuvių dienos benkieta ir nuo to dau-giau apie jį nieko negirdėt. O visgi rodosi, kad butų kas veik-ti ir yra kam veikti, nes Balti-morėj yra gana daug profesio-nalų ir biznierių, tik visa bėda, kad jie neįstengia tinkamai su-siorganizuoti ir pasilaikyti.

P. P. Jaras

ir jį nereikės asesmentų moki-ti. Už New Yorką balsuoda-mas balsuosi už organizacijos gerovę, o organizacijos gerovė yra pačių narių gerovė. Buki-me savo gerovės sargais ir visi kaip vienas balsuokime balote rašydami NEW YORKĄ.

Tamstą ir visus SLA. narius kviečiame balsuoti už New Yorką laiškais pasitarę šių kuopų nariams.

SLA. 11 kp., Waterbury, Conn.
SLA. 14 kp., Cleveland, Ohio.
SLA. 36 kp., Chicago, Ill.
SLA. 38 kp., Brooklyn, N.Y.
SLA. 43 kp., So. Boston, Mass.
SLA. 50 kp., Southampton, N.Y.
SLA. 57 ir 318 kp., Worcester, Mass.
SLA. 100 kp., Racine, Wis.
SLA. 211 kp., Mahanoy City, Pa.
SLA. 245 kp., Newark, N.J.

Viršminėtų ir kitų kuopų pa-sitarusių narių ir veikėjų vardu, JOSEPH AMBRAZIEJUS,
Buves Kontrolės Komisijos ir Labdarybės Komisijos narys.
168 Grand Street,
Brooklyn, N. Y.

DETROIT, MICH.

MOTERŲ SAJUNGOS JUBI-LEJINĖS KNYGOS REIKALĖ
Prašome visų Moterų Sajun-gos narių, bei komisijų, kad pa-sistengtumet nesivėluoti ir pri-siūsti paveikslus medžiagai del jubilejinės knygos.

Tas nuo jusų visų priklausys, jei jus mums prisiūsite paskir-tu laiku, tai ir jus ją gausite tuo laiku, kuriame buvo nutarta, kad istorinė knyga bus pagamin-ta ir išleista minėjant Moterų Sajungos 25 metų jubiliejų, kur-is įvyks 1939 metais rugpjūčio mėn., Worcester, Mass.

Mes tos knygos komisijos nar-ės prašytumet ir norėtumet, kad visa medžiaga būtų prisiūs-ta ne vėliau kaip gruodžio mėn. 31-mą d., 1938 m. Prašome ir raginame, kad kiekviena kuopa kiek galėdama prisidėtų prie to darbo. Jei visos išvien dirbsi-me, tai pasekmės bus gražios, tai gerai galime pačios suprasti, tas viskas priklausys nuo musų pačių.

Butų gerai, kad kiekviena nar-ė galėtų užiprenumeruoti kny-gą. Tokiu būdu istorinė knyga bus daug geresnė ir tobulesnė savo aprašymais ir paveikslais įdomesnė. Mes tikimes, kad jus visos stosite sykiu su mumis į darbą, ir pasekmės bus geros.

Dar syki prašome visų komi-sijų, kurios esate išrinktos tą darbą dirbti, kad nesivėluotum-et ir prisiūstumet paskirtu lai-ku.

Istorinės Komisijos pirm.,
J. H. M.

DETROIT, MICH.

Sv. Jurgio Draugijos bazaras jau baigiasi gruodžio mėn. 18-tą d., t.y. sekmadieny. Kurie ne-buvote atsilankę į bazarą, tai maloniai prašome atvykti ir už-sirašyti visokių gražių laimėji-mų, šeštadieny, gruodžio 17-tą d., 6-tą val. vakare. Sekmadieny bus išleidžiami visi daiktai. Kurie turite užsirašę kokius nors laimėjimus, ateikite patys tą dieną, jei laimėjote tai galėsi-te pasiimti.

Lietuvos Dukterų Draugija rengia labai gražų programą sausio mėn. 8 d., 1939 m., Lie-tuvių Salėje, prie 25-tos ir W. Vernon Hy. Čia bus perstatytas gražus teatras "Katriutės Gin-tarai", vaidins geriausi artistai ir dar prie to bus dainos ir šo-kaai. Rengimo komisija — pirm. Bandžienė ir K. Dailydienė daug darbuojasi ir prašo visų atsilankyti į šį parengimą.

Viena iš dukterų

Socialistai ir sandariečiai tu-rėtų ir vėl pasibučiuoti ir laukti kada ateis šilta vasara ir nuo lašinių pradės varvėti taukai, tai bus šiek tiek maisto. Skirtumo tarp tų žmonių nėra, tik pelnu nenori dalintis.

Pasaulinio karo veteranai A-merikoj sulig valdžios praneši-mų mirštą 86 kasdiena. Nuo 1918 metų lapkričio 11 d. jau mirė 545,139. Ligoninėse yra arba gauna medikos patarnavi-mą 66,267. Viso pasauliniam kare dalyvavo 4,088,784 arba geriaus pasakius tiek yra ex-ka-reivijų.

Lietuviai ex-kareiviai ir jų seimos gal bus įdomu žinoti, kad kiekvienas ex-kareiviui mir-us galima gauti \$100. palaido-jimui ir Amerikos vėliavą. Tas priklausio kiekvienam Amerikos kariuomenėj tarnavusiam kareivi-ui. Geriausiai tuo reikalu kreiptis į vietinį Amerikos Le-giono Postą, ir jie mielai patar-naus.

Klaipėdoj neramu, tas nera-mumas tenai ypatingai tarpsta dėka to, kad Klaipėdoj protes-tonai, o didžiojoj Lietuvoj kata-likai. Klaipėdiečiai ypatingai Hitlerio paskatinti labai nepaten-kinti dabartiniu Ministerių pir-mininku Vl. Mironu, ir kitų ka-talikių taktika. Taip rašo vienas klaipėdietis vienam Chicago-čiui, kuris yra jo brolis.

Tiesa, yra svarbu pastebėti, kad Klaipėdos gyventojai nela-bai nori grįsti prie Hitlerio, t.y. didžiama, jie nori but Lietuvos dalimi, taip rašo iš Klaipėdos, bet jie nori, kad bažnyčia ir val-stybė nebutų taip arti surišti ir kad protestonų tikyba būtų pa-gerbta.

"Demokratijos" pagyrai turi geras akis, jie turi gana drasos Lietuvai prikaišioti apie jos vi-daus tvarką, sakydami, jeigu ji taip but darius būtų buvę geriaus. Gaila, kad jie užmiršo, jog "demokratiškoji" Francuzija, kurią valdo socialistai ir kom-unistai, pardavė demokratišką Čekoslovakiją?..

Čekoslovakija daug kartų di-desnė už Lietuvą, tenai buvo visuomeniška valdžia, atstova-vos visas partijas ir kas atsitiko? viskas žlugo, tik dėka, kad pasi-tekėjo "demokratija". Taigi ar nebutų gerai kai kuriems musų redaktoriams gero gydytojo pa-tarnavimas?

Bronius F. Simons-Simokaitis

PASIRUOŠK PRIE KALEDINIŲ DOVANŲ IŠANKSTO

CORONA

Masinėlis yra geriausias pasauly. Jas daugiausia naudoja bizonai, todėl, kad jos yra praktiškiausios. Be jų neįsivaizduojama nė valdiškos įstaigos, nė mokyklos. Kaina prieinama kiekvienam — po \$1. į savaitę su menku įmokėjimu pradžioje mokant ant syk, nuleidžiam 10 nuosimčių.

1939 metų Corona masinėlių kainos: Corona Zephyr \$39.50, Corona Junior \$39.50, Corona "S" \$42.50, Corona Standard \$54.50, Corona Sterling \$59.50 ir Corona Silent \$64.50.
Corona Zephyr masinėle yra lengviausia, sveriausia ir tvirtiausia. Viskas padaryta tuo puikniausiu būdu, klas mokinių arba ir bile kam, kuris nori su progresu žinti pirmyn.

AMERIKOS LIETUVIS
14 VERNON STREET — WORCESTER, MASS.

"VAŽIUOJU I LIETUVĄ"

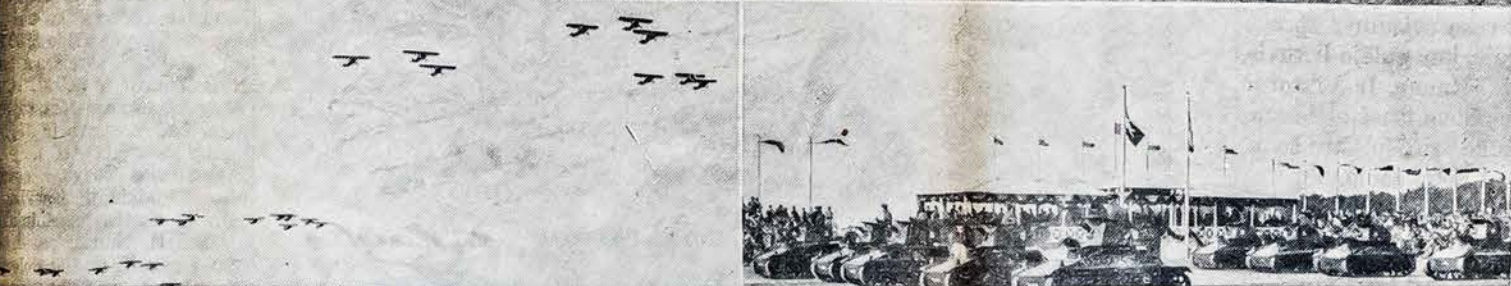
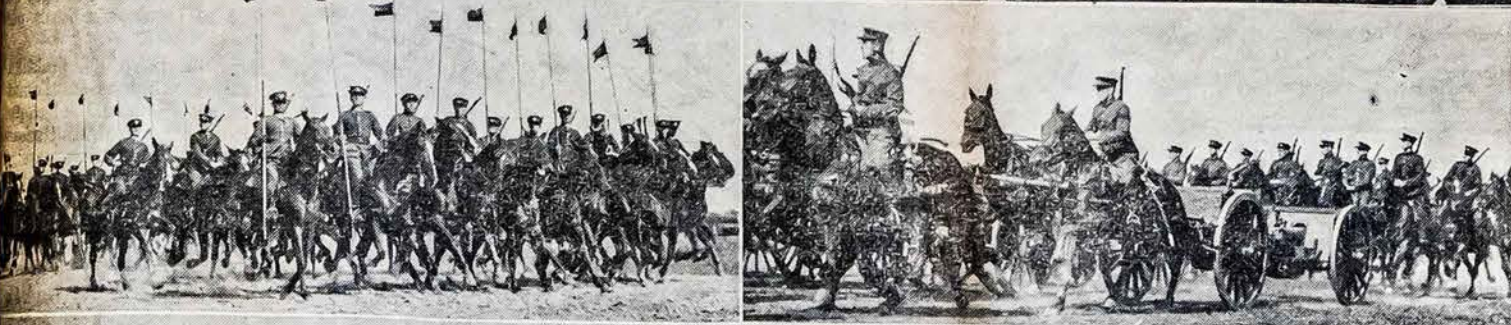
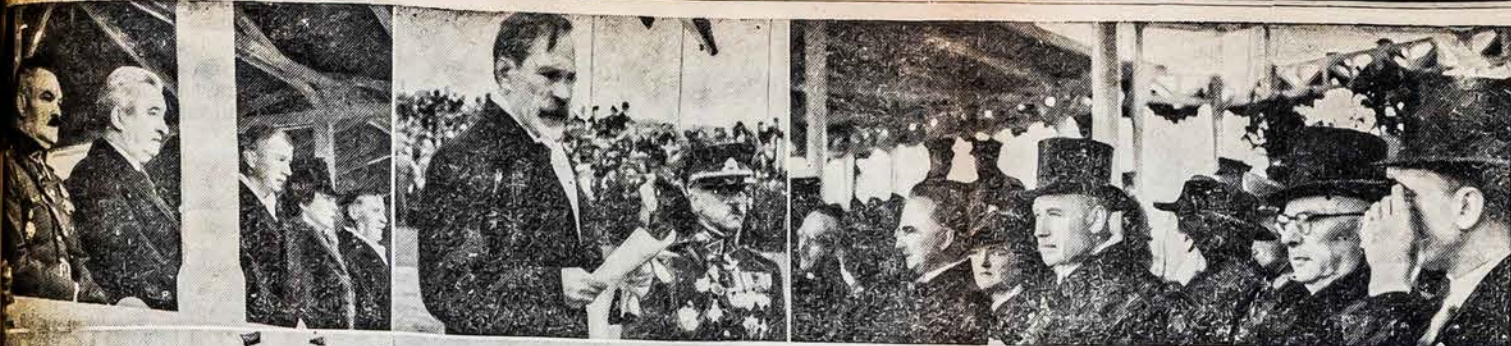
"IR AŠ VAŽIUOJU! VAŽIUOKIM VIENA IŠ CUNARD WHITE STAR LINIJOS ESKURSIJŲ".

Cunard White Star Linijos laivai perplaukia Atlantą kiekvieną savaitę

QUEEN MARY
— pasaulio naujausias laivas —
ir kiti panašiai žymus Cunard White Star laivai
AQUITANIA BRITANNIC GEORGIC

Ar norite žinoti, kaip galima gimines atvežti iš Lietuvos? Atsiųskite laiška, prašydami "Prepaid Booklet". Gausite veltui! Aiškescnių informacijų ir rezervacijų reikalais kreipkitės į L. J. Stasiškis, 233 Pleasant Street, Gardner, Mass.
A. K. Neviackas, 1122 Washington Street, Norwood, Mass.
G. Kyba, "Am. Lietuviai", 14 Vernon Street, Worcester, Mass.
"Darbininkas", 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

CUNARD WHITE STAR

Antanas Smetona, rugsėjo 8 d., iškilnių vaizdai Kaune. Viršuje, viduryje kalba Respublikos Prezidentas Antanas Smetona; kairėje, vyriausybės nariai; dešinėje diplomatinio korpuso nariai. Antroje eilėje kairėje kavalerija paradoja, dešinėje artilerija paradoja. Apačioje kairėje lėktuvai skrenda, dešinėje tankinės važiuoja.

LIETUVOS KARIUOMENĖS 20 METŲ SUKAKTUVES MININT

Lapkričio mėnesio 23 dieną, rugsėjo 8 d., iškilnių vaizdai Kaune. Viršuje, viduryje kalba Respublikos Prezidentas Antanas Smetona; kairėje, vyriausybės nariai; dešinėje diplomatinio korpuso nariai. Antroje eilėje kairėje kavalerija paradoja, dešinėje artilerija paradoja. Apačioje kairėje lėktuvai skrenda, dešinėje tankinės važiuoja.

Spalio 19 d. Čelebinske (Siberijoje) prie Sibirijos I lenkų pulko įsikūrė lietuvių kareivių kuopa, vadovaujama karininko Linkevičiaus, paskui iš tos kuopos susidarė Vytauto Didžio lietuvių batalionas su 460 kareivių ir 16 karininkų. Šis batalionas skindamas sau kelią Lietuvoje, Lapkričio 25 d. susirėmė su bolševikų armijos dalimis Čerepanovo geležinkelio stotyje; atsiradus išdavikų, bolševikai Čerepanovskio bažnytkiemį lietuvių batalioną apsupo, ir jo karininkus: Naviką, Millerį, Sukį, ir Eiduką, taipgi kareivius: Turskį, Šilevičių ir Norvilaitį — kardais mirtin užkapojo. Po tai kovai batalionas išsikūrė, tik jo vėliava išgelbėta dabar yra Kaune Lietuvos kariškame muzėjuje.

2) Kariuomenės Kurimasis Lietuvoj

Lietuvoj kariuomenės kurimasis prasidėjo prie kitokių aplinkybių, kada visa šalis gulojo griuvėsiuose. Vokiečių tvarkai pradėjus irti, padėtis dar labiau pablogo, kada priviso plėšikų ir visokių niekšų, nuo kurių gyventojus apsaugoti beveik nebuvo kam, nes vokiečiai tuom jau nesirūpino; savo likimo nežinodami ir ateties nepermatydami jie tik siekė laikinai pasinaudoti, todėl už pinigus ir kyšius dažnai patarnaudavo pačių lietuvių priešams bolševikams ir lenkams, o dar daugiau plėšikams ir vagiliams.

1918 m. liepos mėnesį vokiečių kariuomenės pradėjus trauktis nuo Marnos, Lietuvių Tautos Taryba pradėjo rūpintis steigimu Lietuvos kariuomenės, ir sušaukus savo slaptą susirinkimą, reikalą apsvačius išrinko taip vadinamą Krašto Apsaugos Komisiją kurion ėjo Liudas Gira, populkininkas Nastopka ir populkininkas Nagevičius. Komisijai pavesta apdirbti planus kariuomenės organizavimui. Krašto Apsaugos Komisija visą Lietuvą išdalinus į 12 sričių, Lapkričio 11 d. paskelbė liuosnorę karininkų mobilizaciją, kviečiant visus karininkus, kur koks randasi, liuosnoriai registruotis Vilniuje, Švento Jurgio gatvės 3 No. Tą atsišaukimą paskelbus tuojau pradėjo atvykę registruotis iš pakrikusios rusų kariuomenės karininkai, kurių tarpe buvo nemažai lietuvių, bet buvo daug ir kitataučių, ypačiai rusų. Priimta jie visi, bet vėliau rusai pasirodė nepakankiamais, nes buvo dideli gramozdai, šiurkštūs ir ignorantai; Lietuvos reikalus jie ignoravo ir į Lietuvos atstatymo reikalą žiūrėjo tik kaip į Rusijos valstybės reikalą. Todėl paskui reikėjo juos nusikratyti, bet pačioje pradžioje juos priimta, nes tinkamų žmonių nuosyk buvo didelis trūkumas.

3) Lietuvos Kariuomenės Pirmieji Pulakai

Pirmaisiais Lietuvos nepriklausomybės metais 1918 m. gimusios Kariuomenės pirmutiniais pulkais tenka paminėti:

1. Mariampolės Pėkstininkų Pulkas, vadovaujant majorui Motiejuniui, įsikūrė 1919 m. Gruodžio 24 d.
2. Vilniaus Pėkstininkų Pulkas, vadovaujant majorui Škoruliu įsikūrė 1920 m. Kovo 1 d.
3. Kauno Pėkstininkų Pulkas, vadovaujant majorui Saudžiui, įsikūrė 1920 m. Spalio 14 d.
4. Savanorių Pėkstininkų Pulkas, vadovaujant kapitonui Škirpai, įsikūrė 1920 m. Spalio 12 d.
5. Baltgudžių Pirmas Pulkas, vadovaujant pulkininkui Lavrentjevui, įsikūrė 1918 Gruodžio 1 d.
6. Parubežio Pulkas, vadovaujant pulk-leitenantui Kubiliunui, įsikūrė 1920 m. Kovo 1 d.
7. Parubežio II Pulkas, vadovaujant majorui Birontui, įsikūrė 1922 m. Rugsėjo 1 d.
8. Pirmas žemaičių Batalionas, vadovaujant karininkui Augštuolaičiui, įsikūrė 1919 m. Vasario 4 d.
9. Šiaulių Batalionas (3 pėkstininkų pulkas), vadovaujant karininkui Gudėšui, įsikūrė 1919 m. Balandžio 12 d.
10. II Atskiras Batalionas, vadovaujant karininkui Salkauskui, įsikūrė 1919 m. Birželio 20 d.
11. Atsargos Batalionas, vadovaujant majorui Skoruliui ir majorui Štenceliui, įsikūrė 1920 m. Rugsėjo 1 d.
12. Baltgudžių Batalionas, vadovaujant karininkui Getzen, karininkui Martusevičiui, majorui Ružancov ir pulkininkui Uspenskij, įsikūrė 1919 m. Kovo 11 d.

13. Mokinamasis Batalionas, vadovaujant majorui Kaunui, įsikūrė 1920 m. Spalio 1 d.
14. Dragunų "Geležinio Vilko" Pulkas, vadovaujant kapitonui Natkevičiui ir pulk-leitenantui Gedgaudui, įsikūrė 1920 m. Sausio 1 d.
15. Mokinamasis Eskadronas, vadovaujant majorui Pamornacki, įsikūrė 1927 m. Birželio 1 d.
16. Mokinamasis Batalionas, vadovaujant kapitonui Austui ir majorui Springauskui, įsikūrė 1920 m.
17. Amerikos Lietuvių Brigada: 1920 m. Balandžio 7 dieną, buvo įsakyta general-leitenantui Nastopkai įkurti Amerikos Lietuvių Brigadą, kurion būtų buvę leista įstoti tik iš Amerikos grynusiems lietuviams, tarnavusiems USA. kariuomenėje, bet kad išvengtų nesupratimų su kitomis valstybėmis, tos brigados steigimas buvo atšauktas.

4) Pulakai Ir Jų Obalsiai

Iš augščiau suminėty pulkų, batalionų ir eskadronų, mažai jų šiandien yra likę, nes daugelis jų buvo perorganizuoti ir pavadinti kitokiais vardais, o kiti buvo likviduoti išskirstant į kitus pulkus, kiti buvo performuoti ir tt. Bet bus ne pro šalį pažvelgti į kaikurų likusių ir vėliau susiformavusių pulkų obalsius, kuriuos jie turi įsirašę savo vėliavose. Ir štai:

I Pėkstininkų D. L. Kunigaikščio Gedimino Pulkas, — obalsis: Tegul Meilė Lietuvos Dega Musų Sirdyse!

II Pėkstininkų D.L.K. Gedimino Pulkas — obalsis: Tėvynės Meilė Tegul Bus Musų Vadovu!

III Pėkstininkų Vytauto Didžio Pulkas — obalsis: Tėvynės Laisvę ir Garbę Męs Ginsime!

IV Pėkstininkų Lietuvos Karaliaus Mūntauto Pulkas — obalsis: Viešpatie, Padėk Mums!

V Pėkstininkų D.L.K. Keistučių Pulkas — obalsis: Krauju ir Myriu Tėvynę Nelaimėj Vaduosim!

VII Pėkstininkų žemaičių Kunigaikščio Butigeidžio Pulkas — obalsis: Meilė Lietuvos Laisvęms Musų Lydi!

VIII Pėkstininkų Kauno Kunigaikščio Vaidoto Pulkas — obalsis: Drasa, Išvermė ir Tėvynės Meilė Lai Mums Vadovauja!

IX Pėkstininkų Lietuvos Kunigaikščio Vitėnio Pulkas — obalsis: Amžiais Lietuvis Už Vilnių Dės Galvą Savo!

X Užarų Etnono Kunigaikščio J. Radvilo Pulkas — obalsis: Nugalėsim, Ar Mirsim!

II Ulonų Kunigaikštienės Byrutės Pulkas — obalsis: Garbingi Bočių Žygiai Lai Bus Mums Gyvenimo Rodykle!

Kitos dalys ar žemesnio laipsnio pulkai savo obalsius turi irgi, bet savo vėliavose jų neavertoją.

V. S. Jokubynas
Chicago, Ill.

GREENFIELD, MASS.

PIRMAS RADIO PROGRAMAS

Šeštadienį, gruodžio 17-tą, bus pateikta radijaus programa per stotį WHAI, 1:15 ligi 1:45 popietų.

- 1) Griečio Vinco Jaruševičiaus orkestras.
- 2) Ieva Jaruševičiūtė padainuos.
- 3) Kalbės adv. Lucy Jakimavičiūtė.

Po programai, prašome parašyti laišką, ar atvirutę į savo radijaus stotį — WHAI.

WHAI Lietuvių Radijo programai įeina A. Dedynas, iš Greenfield, Mass.

Lietuvos Kariuomenės Kurimo Idėja Rusijoje

1917 m. Rusijos carui Nikajui II atsisakius nuo sosto, kariuomenės pritrūko, o rusų kariuomenė pritrūko aš disciplinos, Rusijos kariuomenėj tarnavusių lietuvių kariuomenėj tarp atsirado idėja pasistiegti Lietuvos kariuomenės dalis, paskui toms dalims prisiūti į vieną pulką ir keletą Lietuvos su ginklu savo varduoti iš okupantų vokiečių.

1917 m. Balandžio 7 dieną Petrograde (dabar Leningrad) buvo lietuvių karininkų ir kariuomenės suvažiavimas, kuriame buvo apsispręsta 16,000 lietuvių kariuomenės kariuomenėje. Pirmą kartą karininkai Aleksandras Žilinskis, nutarus kuriant lietuvių kariuomenės dalis ir vienyti vienan pulkan, tam

PRANESIMAS

Mes esame pasirengę patarnaut jums su didesniu pasirinkimu PAS MUS YRA DAUGYBĖ BRANGUMYŲ DOVANŲ DEL JO IR DEL JOS

- RANKINIŲ LAIKRODELIŲ
- DEIMANTŲ
- SIDABRINIŲ DAIKTŲ
- LAIKRODŽIŲ
- FONTANINIŲ PLUNKSNU
- RAŽANČIŲ
- MEDALIJONU
- KRYŽELIŲ
- ŽIEDŲ
- TUALETO SETŲ
- KAVOS SETŲ

MUSŲ NAUJOJE VIETOJE
600 Main gatvės, kampas Austin g-vės — Worcester, Mass.
R. BOGAGE TEISINGOS DALYBOS JUVELIRAS
Ar Jusų Laikrodžis Rodo Laiką! Jei ne, mes galime jį pataisyti.

Jul. Tunkumas Margos Dienos

Ak jūs dienos, dienos, Kokios jūs nevienodos: Kartais esat trumpos, linksmos, Bet kartais, ilgos ir niurios it demonai.

Atsimenu, vakar žydėjo gėlės; Šiandie jųjų žiedai biršta. Taip, kaip pievose bitės Lėkia, duzgia ir iš akių nyksta.

Vakar sode čilbėjo varnienas Gerėdamasis saulės spinduliais, Bet šiandie ten švilpia vėjas Ir kalbasi su medžiais nebyliais,

Ak, jūs dienos! Jūs — oro vilnių verpetai, Jūs nekad nesat vienodos, Kaip pievose gėlių žiedai,

Dienos jūs — vandenys sraunūs, Kas šniokščia ir gimdo putas. Jūs dažnai darot monpus... Bet ach! kas gi jūs supras?

KADA GERI DRAUGAI KARTU SUEINA

Jie Visuomet Atsimena Apie
NORE'S, INC.
155-159 Water gatvės — Worcester, Mass.
Kur Jūs Gaunate Geriausios Rušies Gėrymų, Vyno ir Alaus Už Prieinamiausias Kainas Mieste
PRISTATYMAS NEMOKAMAI TEL. 3-0250

AMERIKOS LIETUVIS
 The American Lithuanian Weekly published every Saturday by
 Gabriel A. Kyba, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly subscription: In U. S. \$1.50 In Foreign Countries 2.00
 One half year 1.00 Single Copies 5 cents

Advertising rates on application

Amerikos Lietuvis savaitinis laikraštis, išeina šeštadieniais, leidžiamas
 G. A. Kybos, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Metinė prenumerata: S. V. \$1.50 Užsieniuose—Lietuvoj 2.00
 Pusei metų 1.00 Atskiras numeris 5 centai

Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užsirašymo dienos. Prenumerata
 turi but apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class Matter September 29, 1914, at the Post
 Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879.

NAUJASIS KLAIPĖDOS GUBERNATORIUS - VIKTORAS GAILIUS

Ass. Press korespondentas iš Kauno pranešė, kad nauju Klaipėdos Krašto gubernatorium paskirtas klaipeidiškis lietuvis Viktoras Gailius. Nors oficialių žinių tuo tarpu negauta, bet turint galvoje pulk. Kubiliaus atsistatydinimą ir norą paskirti nauju gubernatorium iš klaipeidiškių lietuvių tarpu, tai visai patikima kandidatura. Todėl paduodame apie V. Gailių žiupsnelį žinių.

Viktoras Gailius gimė ukyje, Berštininkuose, Pagėgių apskr., Klaipėdos Krašte. Šitas ukis jau virš 200 metų yra Gailių šeimos nuosavybė. Jo tėvas, Martynas Gailius, ir motina Gretė, iš Paltinaičių, abu buvo susipratę lietuviai, ir jau senais laikais dalyvavo tautiniam lietuvių judėjime. Martynas Gailius buvo "Birutės" Dr-jos narys, "Sandaros" steigėjas; šiaip buvo šviesus žmogus ir suprato mokslo reikšmę. Tad nestebėtina, kad ir visi jo trys sunus — Valentinus, Viktoras ir Albinas — išaugo su sipratę lietuviai.

Vyriausias sunus, Valentinus, baigė teologijos mokslus ir buvo lietuvių evangelikų kunigas Tilžėje ir vėliau Klaipėdos Krašte. Deja, jis 1935 metais, susilaukęs vos 48 metų amžiaus, mirė.

Antrasis sunus, dabartinis gubernatorius, Viktoras, baigė Tilžės gimnaziją ir vėliau studijavo teisę. Pasaulinis Karas užtikio jį universitete ir sutrukdė mokslą. Jis buvo pašauktas į vokiečių kariuomenę. Likimo ironija čia sulošė keistą rolę: vokiečių pulkas, kuriame jis tarnavo, buvo pasiūstas paimti Kauną. Į pulko štabą atėjo įsakymas kareivį Viktorą Gailių tuč tuojau išsiųsti į vyresnį štabą. Tuo tarpu ėjo mušis, telefono ryšiai su kuopomis buvo nutraukti, pasiuntinys su įsakymu iš pulko štabo vykd-

mas nutarė palaukti mušio pabaigos. Tuo pačiu laiku aklas rusų sviedinys sprogo griovėje, kur gulėjo lietuvis, ėmęs... Kauną. Ir Viktoras Gailius buvo išneštas iš mušio lauko su išplėstu šonu, netekęs kelių šonkaulių.

1918 metais Viktoras Gailius kartu su kitais lietuviais sudarė Prūsų Lietuvių Tautos Tarybos vykdomąjį komitetą. Čia besidarbuodamas, susipažino su Didžiosios Lietuvos veikėjais ir Lietuvos Valstybei kuriantis, Dr. Purickio buvo pakviestas į Lietuvos diplomatinę tarnybą. Nuo 1920 iki 1922 metų tarnavo Lietuvos Pasiuntinybėje Berlyne, o 1922 metais buvo paskirtas charge d'affaires Estijoje. Išgirdęs apie įvykius savo gimtajame krašte, jis tuoj po Klaipėdos paėmimo atsisakė nuo vietos, ir atvyko į Klaipėdą. Čia jis dalyvavo Klaipėdos delegacijos derybose su Alijantų atstovais dėl Klaipėdos Krašto likimo ir kai sukilėlių (Simonaičio direktorija) atsistatydino, tapo pirmu reguliarios direktorijos pirmininku.

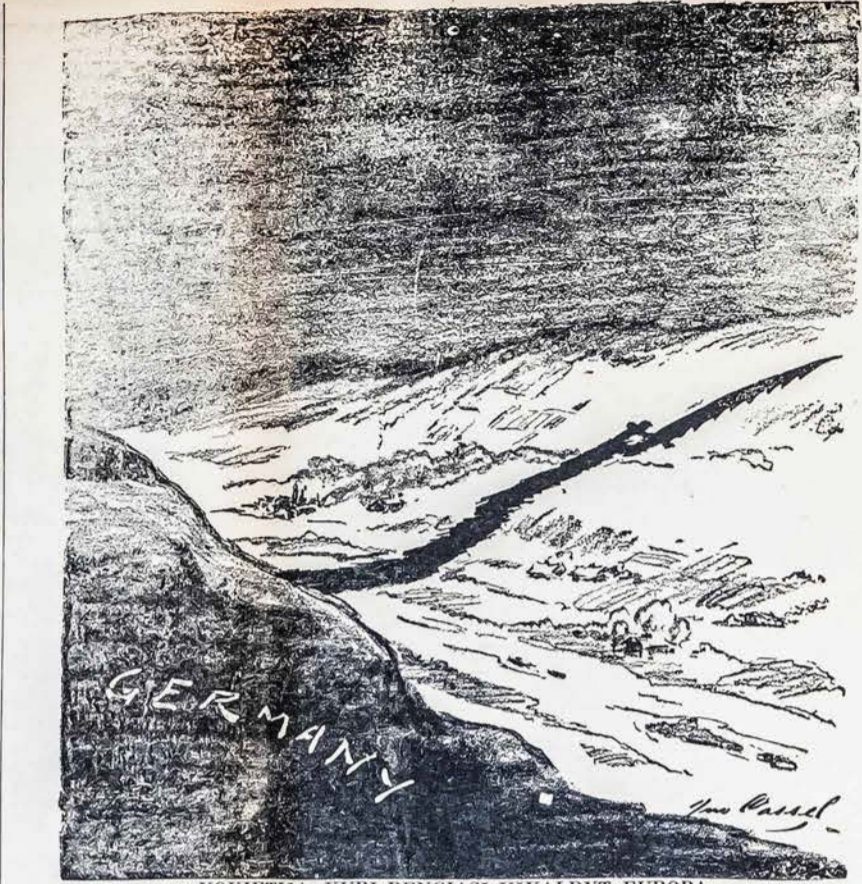
Kare įgytos žaizdos atsinaujino, ir jis buvo priverstas 1925 metais iš tos vietos pasitraukti. Po ilgo gydymosi ir operacijų užsienyje, jis, kiek pataišęs sveikatą, vėl grįžo valstybės tarnybon. Buvo Klaipėdos Gubernatūros patarėju, o 1934 — 1937 met. Klaipėdos Uosto Direkcijos nariu. Vėliau tapo "Ryto" Akc. B-vės direktorium. Dabartiniu laiku, naujasis gubernatorius gali būti apie 46-47 metų amžiaus.

Jauniausias brolis, Albinas, tarnavo savanoriu Lietuvos kariuomenėje ir, būdamas kapitonu, kurį laiką vadovavo artilerijos pulkui. Vėliau, gubernatoriaus Jono Budrio buvo pakviestas gubernatūron sevimšalių skyriaus referentu. Tas pareigas jis iki šio tebeina.

DARBININKO PERSIKĖLIMAS IŠ VIENOS VALSTYBĖS Į KITĄ NESULAIKYS BEDARBĖS APDRAUDOS GAVIMĄ

Beveik kiekviena valstija priėmė sutartis pagal kurias nedirbantieji darbininkai gyvenantieji vienoje valstijoje gali gauti apdraudą dėl kurios jie yra priimami (eligible) po kitų valstijų įstatymais. Šitas yra pirmos

svarbos tiems darbininkams kurie kraustosi iš vienos valstijos į kitą beiškodami darbo. Pavyzdžiui, imkite atsitikimą vyro, kuris dirbo Pensilvanijoje, neteko darbo, ir išvyko New Yorkan gyveninti. Jeigu jis neras darbo

VOKIETIJA, KURI RENGIASI UZVALDYTI EUROPA

naujoje vietoje, tai jis gali prašyti apdraudos po Pensilvanijos įstatymu. Jeigu Pensilvanijos tinkami viršinkinai randa jį priimamam, tai jis gaus apdraudą gyvenimui New Yorko valstijoje.

Procedura seka kitų aplikacijų linijas. New Yorko prašytojas kreipiasi prie artimiausio State Employment Service ofiso, dėl apdraudos toje valstijoje kurioje jis priimamas gauti apdraudą. F.L.I.S.

AMERIKOS LIETUVIŲ S-GOS REIKALU

Chicago, Ill. — Apie Amerikos Lietuvių Sąjungą palyginamai buvo labai mažai rašyta, bet buvo ir yra dedama labai daug darbo. ALS. bus kuo tai skirtinga iki šioliai nuo visų buvusių organizacijų. Mat Amerikoje yra įsikurusių įvairių įvairiausių draugijų, organizacijų ir jos didžiojoje jau pradėjo nykti. Tik vienoj Chicago Cook Pavieto apilankėj pernal buvo suspenduota apie 40 įvairių lietuviškų organizacijų ir atėityj bus daugias suspenduota. Didžiojo draugijos klubai buvo pašelpinės, kurios mokėjo šiolia bei tokią pašelpą. Lietuviams pradėjus retėti tos visos draugijos pradėjo nykti. Kai kurios bando susituokti su didesnės pašelpos draugijoms, bet ir tos didesnės tik merdi ir laukia rytojaus prie suvargusių aplinkybių.

tokių, kurie norėtų ką nors gauti pirm negu savo duoklę užsimoka ir dėka tokių sąlygų, pas lietuvių beveik ir nėra gerų kultūrinių organizacijų ir jeigu yra tai labai mažai ir lokales. Todėl apie pašelpines, religijines arba kraštutines politines organizacijas neapsimoka ir galvoti. Amerikoje yra reikalinga tokią organizacija, kurioj galėtų kiek galima bendrai lietuviams priklausti ir kad organizacija būtų kultūrinė ir būtų naudinga ne tik moraliai bet ir materialiai. Amerikoje galima įkurti draugiją be didelių pastangų ir jū buvo ir yra kuriama. Bet jos ilgai negyvena, kaip tas sako "miršta negimusios". Todėl Amerikos Lietuvių Sąjungos kūrėjai pašventė ilgoką laiką suirasti tinkamą tikslą, tokį tikslą, kuris būtų naudingas visiems Amerikos lietuviams visose Valstijose. Jau teko patirti, kad toks projektas eina prie užbaigos ir su pradžia 1939 metų bus pradėta platus organizavimo darbas. Chicagietis

LENKIJOS ATSTOVO STRAIPSNIS APIE LENKIJOS IR LIETUVOS SANTYKIUS

Varšuva XI 23 Elta. "Pato" pranešimu, oficiozineje Lenkijos "Politineje informacijoje" Lenkijos užsienių reikalų ministerijos atstovas apie Lenkijos ir Lietuvos santykius rašo: "Su pačiu didžiausiu tvirtumu, nepalikdamas vietos jokioms abejonoms, užsienių reikalų ministras Beckas neseniai pažymėjo savo pozityvų ir palankų laikymąsi Lietuvos vyriausybės ir lietuvių tautos atžvilgiu, kategoriškai konstatavo, kad Lenkija neturi jokių nedraugiškų jausmų Lietuvos atžvilgiu, matydama lietuviuose gerų kaimynų tautą, su kuria Lenkija nori palaikyti draugiškus santykius. Savo pareiškime, padarytame šio mėnesio 14-tą dieną, užsienių reikalų ministras Lozoraitis pasirėmė Becko žodžiais, tuo pačiu įrodė, kad Becko deklaracijai jis skiria realią ir pozityvų vertę. Lenkijos ir Lietuvos santarimai, kuriais tvarkomos įvairios svarbios gyvenimo sritys, dar nepaliečia Lenkijos-Lietuvos santykių visumos, tai kaip tik dėl to Lozoraitis turėjo pagrįdintą pastebėti, kad dar pasilieka sutvarkyti nemažas skai-

čius klausimų jokiū būdu ne ant-raielės reikšmės. Apie tą dvasią, kurią Lietuvos vyriausybė yra pasirengusi svarstyti tuos klausimus su Lenkija, galima geriausiai spręsti iš Lozoraičio žodžių, kuris pareiškė: "Lietuva yra pasiryžusi vesti derybas su pačiu geriausiu noru, kad pasiektų patenkinamą susitarimą abiem besitariančioms šalims". "Mes esame suinteresuoti — konstatavo Lozoraitis — pasilinti kai kurias kliutis, trukdančias išsiplėtojimui santykių su Lenkija, kad eiti toliau norima linkme".

Paskelbtas komunikatas apie paskutinį lenkų lietuvių susitarimą spaudos ir radio srityje ir kitus budus paveikti vieno krašto viešąją nuomonę dėl kit to krašto yra kaip tik pats geriausias įrodymas, kad tiek Becko, tiek Lozoraičio pasakyti žodžiai atitinka ne tik teoretines intencijas, bet taip pat ir abiejų vyriausybių veiksmus. Tokio susiarimo sudarymas yra svarbus faktas. Abiejų vyriausybių pastangos sukurti savo valstybėse savo partnerio atžvilgiu pastikėjimo atmosferą turėtų be jokių abejonių prisidėti prie pa-

lankaus išsiplėtojimo tiek kontaktų tarp abiejų valstybių, tiek draugiškų santykių tarp abiejų tautų. Esame giliai įsitikinę, kad paskutinių Becko ir Lozoraičio pareiškimų pasekmėje ir dėl neseniai pasiektos susitarimo esama pagrindo Lenkijos ir Lietuvos santykių išsiplėtojimą vertinti pozityviu būdu. Susipratimas ir reikalas suglausti geros kaimynystės santykius tarp Lenkijos ir Lietuvos dabar abiejose valstybėse pažengę į priekį, kas, tikriausia, Lenkijos visuomenėje bus sutikta su nuosirdžiu pasitenkinimu". — "L. A."

SU GOLD MINE I PITTSBURGH'A

Lojeriai, kuriems pasisekė pasižaboti S.L.A., deda pastangų D-rą M. J. Viniką iš Centro sekretoriaus vietos išėsti, nes jisai, matyti, maišosi jiems po kojų. Kad sekretorius būtų kame nors nusizengęs, įrodymų lojeriai neturi, bet anot tos patarles apie vilką ir eruką: "tu jau tuom esi kaltas, kad man norisi tave suėsti".

Gautomis neseniai žiniomis yra pamato manyti, kad visi trys lojeriai, užimanti stambiausias S. L. A. organizacijoje vietas, naudoja S.L.A. organą Tėvynę kaip agitacinį lapą sanryšy su S.L.A. perkėlimu į Pittsburgh, Pa. Be perstojimo jie puola ant buvusių S.L.A. Pildomosios Tarybos narių, kaltindami juos vagystėj, apgavystėj ir kituose rimtuose nusizengimuose. Kiek tuose įtarimuose teisybės yra tai jau kitas klausimas. Kuomet vagis rengiasi tavo kišenius kraustyti tai paprastai stengiasi tavo domę nukreipti į kitą pusę.

Savaitė už savaitės vienas iš Chicago lojarys Tėvynėje pleškina apie visokias įsivaizdintas buvusius S.L.A. valdininkų klaidas. Jeigu įtariamai žmonės iš tikro yra kriminaliai nusikalte, tai jau kaip lojaris, turėtų žinoti kaip su tokiomis asmenimis pasielgti; jeigu jisai įrodymus prieš juos turi, tai kodėl jisai jų nepatraukia atsakomybėn? Dalykas tame, kad nė jis nė jo sėbrai nieko prieš koliojamus žmones neturi; jokių įrodymų prieš juos nėra. Taip Chicago kaip ir Bostono arba kitam Chicago Ks. lojariumi teisybė mažai terupi.

Kj. tapo advokatu 1920 m. Vos porą metų toje garbingoje profesijoje bepraktikuodamas jisai pasikvietęs talkon keletą kitų asmenų sutvėrė Chicago bendrovę, tikslu del gabenimo per Saharą druskos. Tame reikale, kaip ir reikėjo tikėtis, lojarys susidūrė su Illinois valstybės įstatymais, kurie draudžia "mėlynojo dangaus" sėbras pardavinėti. Bet tas draudimas jo nė kiek nesudrovino. Jisai su savo agentais atvyko į New York-

ką ir gavęs leidimą Banke prisilieti, sėmė samdyti agentus, kad patirtis sėrus lietuvių tarpe. Jis jam pasisekė nekuriama lėlyniečiams tų beverčių išduoti. Jisai bandė ir phijoje tuos sėrus paruošti išbandyti ir žmonės manė tančius savo meskerėn patiti. Bet šitame gesėle jam kelią Jonas Grimas. Kj. agentui suteikė gautų žinių, kad jo sėrai be ir kad teismas Chicago išdėdė jo bendrovės sėrus parduoti.

Koki buvo Kj. praktika cagoj, minimas atsitikimas už save kalba. Advokatomiam savo profesijoj sėras ris sąžiningai savo paruošė lieka, "mėlynojo dangaus" pardavinėjimu, kad žmonės gaudinėti, neužsimama. Parodo, kodėl jis savo parduotuvės pasisekimo neturėjo.

Kj. medžiaginę buklę šviečia sekantis vaizdas: keš j Ne Yorką jis gavo iš organo Tėvynės išdo \$3000 sa, \$100 už persikraustymą New Yorką ir \$2000 "Tėvynėj tilpusis atsakymas" dija, kad jis gavo ir \$1000 dom padengti už draugų Pildomosios Tarybos sumam. Pildomoji Taryba jam ir ekstra pagelbėjimą sisamdyti, kuriai pasirašė \$20 į savaitę; 100 dolerių literatūros ir \$120 beabiam, kuriems bus mokama gal jo nuožūra. Minimi niai imti iš S. L. A. organo vėlynės.

Kiti Kj. bendrai ne tik atsilieka. Nepaisant, kad cijaalis S.L.A. legalis pata yra advokatas Jonas S.L.A. išdininkas Kj. Tėvynėj tilpusis atsakymas pereinus metus yra gavęs už legalius patarimus S.L.A. Pildomosios Tarybos dininkas, Bostono lojarys taipgi gavęs \$75 už legalų rimą nors abudu vėlynė gauna iš S. L. A. algas. Negana to, Bostono lojarys kuris gynė Worcesterio 57-tos kuopos bylą yra gavęs apie \$1,600 kuopai parduotių pinigų, kurių kuopai žino. Pildomoji Taryba už tokį beteisėtumą ne nebauodė, bet pagal neturimo dminko tvirtinimą dar jam \$1,300 damokėjo — už "labai gerą" vedimą.

Ant kiek S.L.A. išdo aikviamai liudija ir tas kad trys valdininkai, vienas riari, paskutiniame S.L.A. Pildomosios Tarybos suvaizdyme sėkviėtė talkon Pijų Chicago, kuriam sumokėto kelionę ir sugaištį \$177.

Dabar gal bus aišku kiek su lojeriai teises supranta, be patarėjo nežino kaip žr žmones savo sunkiai tūtus grašius moka tokiems riariams neva už jų reikalų mą.

Aišku, kad tokiems žmonių savo reikalus pavesus yra siog savo reikalų lošimas, nerupi jų reikalai, jų pė. Pati agitacija už Centro kėlimą į Pittsburgh save kalba. Jiems už visą biaušia rupi savo gerovę, lojerių akimis žiurnant, duokles moka ne tam, bėdoje gauti pašelpą. Tam, kad pasipelnitų S.L.A. išdo. Anot vieno Bostono lojario pareiškimo: "S.L.A. gold mine and I see it to get mine". Tai buvo pasakoti prie kelių liudininkų.

Užbaigiant, reikia pastebėti kad S.L.A. kraustymas reikias tam, kad visą organizaciją savo rankas pasigrūbtį ir frantale organizaciją pavestį į draudros bendrovę (Insurance Company), kurios tai kompanijos Bostono lojarys jau sėb rengiasi buti vedėju. Reikia S.L.A. virtus į apdraudros drovę nariams neduos bėdo mokėk premijas — ir tyli!

Korespondentė
 New York, N. Y.
 1938 m. gruodžio 8 d.

ŽODYNELIS
 GREIČIAUSIA ISMOKISI ANGLISKĄ KALBĄ

Turėdamas kėsiminį žodynelį sutaisyta pabė geriausias mokslinį budę be niekono pagėbos išmoksi kalbėt, skaityti ir rašyti.

Kaina \$1.00

AMERIKOS LIETUVIS
 14 Vernon Street
 Worcester, Mass.

APIE ĮVAIRIUS DAIKTUS

Uralo Mineraliniai Turtai

Uralo kalnai — ištisa kalvotinė, skirianti Rusiją Azijos. Uralo kalnynas turtingas įvairiais mineralais, kurie, ypač geležis, prasidėjo eksploatuoti dar Petro I-jo laikais. Šiuo metu eksploatacija vystosi labai sparčiai. Dabar Uralo įvairūs mineraliniai turtai apima didžiuliuose fabrikuose — kombinateuose. Šiuo metu rudžių didžiuliai kiekiai. Dabar plieno rudžių eksploatacija tvarkoma amerikonišku būdu: iš plieno rūdžių išgaunamas ne tik plienas, bet ir auksas, sidabras, cinkas, švinas.

Uralo kalnynas turtingas geležiniu kalnynu. Geležies rudžių — didžiuliai kiekiai. Uralo magnetinės geležies rūdys priskaitoma ligi 400-500 tonų. Auksas Urale randamas senai — antrojo pusės amž. Auksą netikėtai atrado vienas kaimietis, o dabar kai kurių kalnų apylinkėse randami auksiniai smėliai. Tačiau tikroji auksinė telkinė tebuvo surasta tik šiuo metu.

tina užima pirmą vietą pasaulinėje rinkoje.

Antrojo XIX amž. pusės pradžioje sistemingai apdirbti asbestą, kurio taip pat didžiuliai ištekliai. Gaminama iš jo nedegama medžiaga ugniagesių apdarams, kino, teatrų scenoms nedegamos užuolaidos ir t.t.

Pietinėje Uralo dalyje ypač turtingai turtinga magnezija, taip svarbia metalurginėje pramonėje.

Apsčiai randamas ir mineralas talkas. Iš šio mineralo pagaminti milteliai vartojami gydymo reikalams.

Kalio druskų — didžiuliai kiekiai. 1929 m. beimant kalio druską, aptiktos gausios naftos požeminės gyslos.

Neseniai pradėtos kasti ir apdirbti aliuminijo rudos, iš kurių gaminamas aliuminis, taip plačiai paplitęs pramonėje.

Seniau Uralo fabrikai, apdirbą įvairius Urale randamus mineralus, kurio vartojimo davė medį, vėliau durpes. Dabar — akmens anglį, kasamą Urale.

Tenka dar suminėti įvairius brangius akmenis, randamus Urale: topazus, ametistus, kalnų kristalus, izumrudus, berilus, įvairių rūšių ir spalvų marmurą ir t.t.

Vienos Prancūzės Stebuklas

Tikrai nepaprastą įvykį šiuo laiku tiria Prancūzijos gydytojai, aiškindami tikrą medicinos stebuklą. Le Nieppės kaime gyvenono neturtingas sodininkas su savo dukrele. 1933 m. mergaitė išėjo į mišką ir paklydo. Buvo vėliau rasta be sąmonės miške netoli kaimo. Marcelle Gopierre, — taip vadinasi sodininko dukterė — anuomet buvo 14 metų amžiaus. Radus ją pavyko atgaivinti, tačiau nuo to ji sunkiai susirgo psichiškai. Visai nebegrįžo mergaitė kalba, nuovoka ir atmintis. Teko paguldyti ją ligoninėje. Po trejų su viršum metų ligoninėje staugta mergaitė šiomis dienomis įvyko tikras stebuklas. Staiga pradėjo vėl domėtis aplinkuma ir emė kalbėti. Pradžioje kalbėjo palaidais posakiais, o ilgainiui emė kalbėti visiškai logiškai ir gražiai. Prieš susirgdamas mergaitė tekalbėjo paprastą kaimiečių tarme, literatūrinės prancūzų kalbos visai nemokėjo, o dabar staigė emė kalbėti gražia literatūrine prancūzų kalba. Prieš susirgdamas nemokėjo nė žodžio jokios svetimios kalbos, o dabar staigė emė kalbėti angliškai, itališkai ir net lotyniškai! Net lotyniškai dabar kalba visiškai taisyklingai! Iki šiol gydytojams dar nepavyko išaiškinti šio "Marcelės Gopierre stebuklo".

Vokiečių Kalba Vissos Europos Kalba?

Iš Berlyno pranešama, kad šiomis dienomis išeis F. Tierfelderio 300 paslapių knyga, kurioje negrinėjama vokiečių kalba, kaip pasaulinė. Kai kurie vokiečių "laikraščiai davė tos knygos ištraukų. Knygoje rašoma, kad pasaulio kalba nebus dirbtinė, o visą pasaulį užkariausianti kuri nors gyvoji kalba. Dabar, kaip žinoma, labai plačiai vartojama anglų kalba. Tuo būdu ji galėtų virsti pasaulio

Dovanų Gausybė

ant kiekvieno aukšto...
del kiekvieno šeimynos nario

TOKIOS RUŠIES DOVANŲ JUMS
MALONU DUOTI - - - MALONU GAUTI

Tai Puiki Kalėdinė Krautuvė

DENHOLM & MCKAY COMPANY

Kepimo Tobulinimas Aušta

Naujame Super Magic Chef Dujomis Šildomu Pečiu

Geros žinios gerom kepėjoms! Ir dar geresnės žinios, jei dar tik pradėdat šeiminkauti! Tai tikras gerų kepimo pasekmių užtikrinimas, suteikiant puikius sutaupinimus laiko, maisto ir kuro kainose! Tai naujas "Užtikrinto Veikimo" pečius, išpildęs visus nepaprastus reikalavimus nustatytus American Gas Association del tobulinio kepime.

Šitas naujas pečius yra "Magic Chef Super CP" — Amerikos mėgiamiausias pečius naujame modelyje, kurs pralenkia A.C.A. reikalavimus savo puikiam kepinimo veikime.

Ateikite ir pamatykite šį pečių mūsų krautuvėje!

WORCESTER GAS LIGHT CO.
Krautuvė Atidaryta Vakaraus Iki 9-tos val.

240 Main Gatvės
Dial 2-2811 Worcester, Mass.

kalba. Pavyzdžiui, Amerikoje anglų kalba išplito ir pasiliko visos Šiaurės Amerikos kalba. Taip pat ir Europoje anglų kalba norėjo virsti Europos kalba. Tačiau, kaip autorius tvirtina, tai nepasisekė. Autoriui atrodo, kad daugiausia pirmenybių tapti Europos kalba turi vokiečių kalba. Todėl jis pabrėžia, kad visos Europos valstybės labiau vartoja vokiečių kalbą, negu kurią nors kitą kalbą. Be abejo, yra pasisakyta ir apie Baltijos valstybes, kur vokiečių kalba esanti gana plačiai paplitusi. Pagaliau ir Skandinavijos valstybėse vokiečių kalba su mielu noru vartojama. Pagaliau, Italijoje ir Ispanijoje taip pat auga mokačių vokiečių kalbą skaicius. Autorius dar pažymi ir tą faktą, kad kitos kalbos, pvz., prancūzų kalba neturi jokių pirmenybių tapti pasaulio kalba. Autorius teigia, kad visi jo pranašavimai esą beveik tikri.

AMERIKOS LIETUVIO SPAUSTUVĖJE ATLIEKA VISOKIUS SPAUDOS DARBUS

IŠPARDAVIMAS BERNAICIAMS

Mieros nuo 6 iki 18

"Bell Brand"

POLO MARŠKINIAI 88¢

Mūsų populiariausios polo marškiniai už šitą nepaprastą pigią kainą, del šios savaitės tikrai. Didelis pasirinkimas dryžuotų raštų tamsiai mėlynos, rudos, raudonos ar žalios. Visi turi ilgą rankovę.

"Bell Brand"

MARŠKINIAI 69¢

Paprastai 89 centai

Kodel neduoti šios gerai žinomos išdirbystės marškinių dovanoms. Nekainuoja daugiau už šitokią ypatingą kainą. Geros rušies medžiagos dryžuotais ar margais raštais. Mėlynos, rudos, žalios ir pilkos spalvos. Visų mierų.

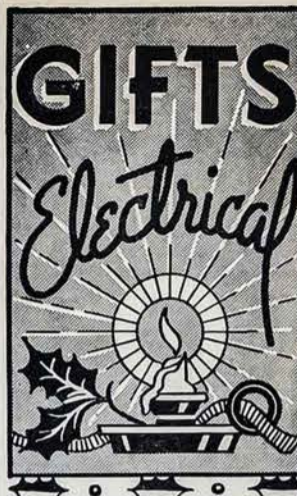
IMPORTUOTI TIKRAI VILNONIAI SALIKAI 59¢

Paprastai 79c

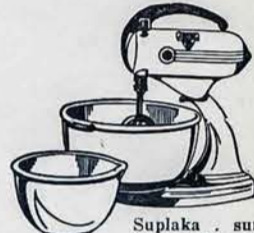
Puikius vilnoniai spalvuoti dryžuoti šalikai, gražių suderintų spalvų, mėlynų, raudonų, rudų ir žalių. Tokia dovana bile amžiaus vaikas džiaugsis.

Bernačių Skyrius—Pirmas aukštas

Barnard's

Elektrinės Dovanos ELEKTRINIS MAISYTOJAS

Suplaka sumuška maišo krauto. Sutaupo pinigų. Nuo \$21 ir virš

ELEKTRINIS PROSAS

Praktiška dovana kurią ji atjaus ir naudos. Nuo \$2.95

ELEKTRINIS KEPTUVAS

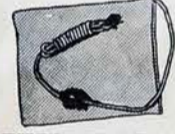

Taupus budas kepti, šutinti ir gaminti valgius. Nuo \$5.50

Stiklinis KAVAI PUODAS \$4.95 virš

Elektrinis KAVAI PUODAS \$5.95 virš

ELEKTRINĖ ŠILDYMO PADUSKAITE

Palengvina Skaumus ir Gėlimus. Prašalina šaltį. Nuo \$3.95

Krautuvė Atidaryta Kasdien (taipgi Seštadieniais) iki 6-tos val. vak.

THE WORCESTER ELECTRIC LIGHT COMPANY

11 Foster St. Phone 2-3771

Taipgi galima gauti SPENCER GAS COMPANY, 110 Main gatvės — Tel. 467

TIKRAS LIETUVIŠKŲ BICIŲ MEDUS

Šitą pavasarį dar tikrai išimtas iš bičių. Aš galiu gvarantuoti kiekvieną šio medaus lašelį, kad aš pats išėjau iš avilų. Mano bičių medus kas metai gauna pirmąjį laimėjimą. Mokestis su pristatymu: Už stiklinę medaus kvortą 75c Už galioną \$3.00 ir Korukas Dovanai

Galit ypatingai kreiptis arba užsakymus del persiuntimo paduoti sekančiu adresu

AMERIKOS LIETUVIO KNYGYNAS

14 Vernon St. Worcester, Mass.

SEARS SAVINGS MAKE a merry Christmas!

DOVANA DEL 365 DIENŲ METUOSE

11-kos Tubų SILVERTONE

VELIAUSIAS 1939 METŲ MODELIS

Puikiausias trumpų vilnių priimtuvas (Short-Wave Reception)

Iškeiskite savo seną radiją dabar. Nustebinkite savo šeimyną Kalėdų Ryte.

\$5.00 ATVEŠ \$59.98

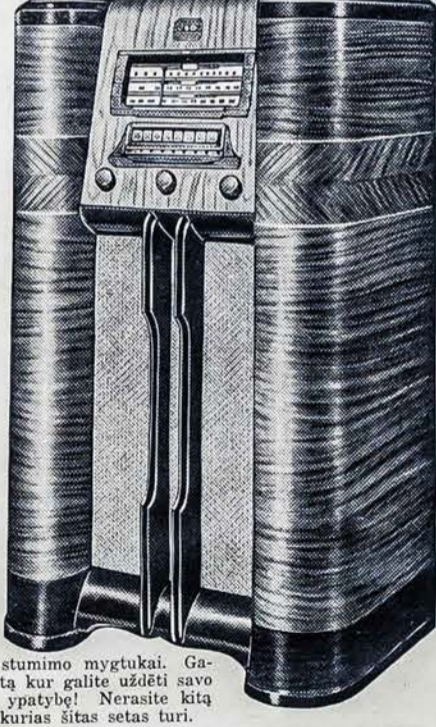
Su senu radiju

- Paspausk guziką tono nustatymui
- Katodiška Akis
- Didžiai skardus kalbėtojas
- Ypatiškas tono kontroliuotojas
- Pažangus Superheitas

Didžiausias, stipriausias ir gražiausias Silvertone veikia veik už atitodamą kainą! Trys atskiri benų nustatytojai duoda visišką su amerikonišku ir tarptautišku nustatymu. Puikiausias kabinetas iš parinktinų išdirbinių.

MATYKITE JI—GIRDEKITE JI ŠIANDIEN!

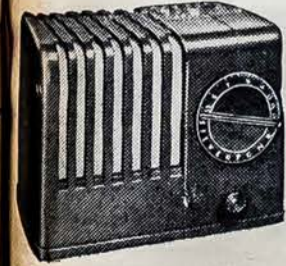
Tai tikrai šių amžių sensacija! 8 automatiškai stumimo mygtukai. Gausios kitų ypatybių taipgi... imant įrengtą vietą kur galite uždėti savo mėgiamiausius rekordus. Peržiūrėkite kiekvieną ypatybę! Nerasite kitą radijo pigesni už \$70.00 kurs turi visas ypatybes kurias šitas setas turi.

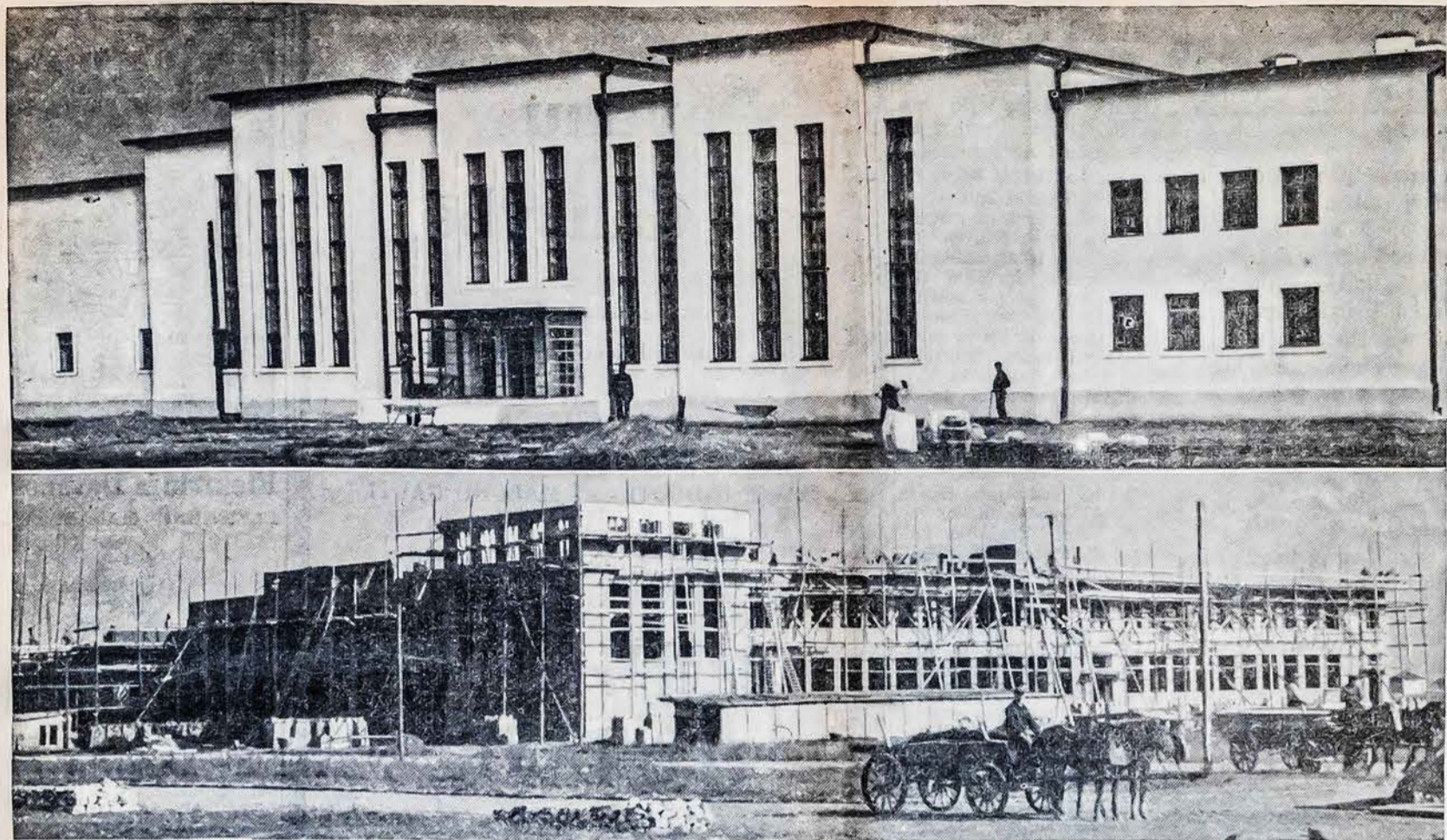
Linkėkite Linksmy Kalėdų SU 5-KIŲ TUBŲ SILVERTONE

Patogaus Didumo Del Bile Kambario Kur Tik Nebutumet \$9.50

Pirmos dovanos laimėtojas "Moderniškių Plastikų" konkurse. Virš 200,000 buvo parduota už daug didesnę kainą. Dabar — pagrintas 1939 metams ir siulomas už nepaprastą pigią kainą! Išmintingai padirbtas, idant galėtų pat pastatytas bile kur be rodyto nē vielos nē tubos... visi viduje! 5 tubų — dinamiškas kalbėtojas. 545 iki 1735 K.C. Stebtinas tonas!

SEARS, ROEBUCK AND CO.

Didžioji šių dienų Klaipėdos statyba. Viršuje ši rudenį baigti statyti didieji Respublikos Pedagoginio Instituto Kuno Kultūros Rumai. Apačioje baigiamas statyti Klaipėdos Valstybinės Amatų Mokyklos rumai.

KLAIPĖDOS UOSTAS IR JO IŠSIVY- TYMAS PRIEŠKARINIAIS IR POKARINIAIS LAIKAIS

Klaipėdos Gilioji Senovė

Klaipėda, gulėdama prie Kuršių marių įtakos jūrai, jau senovėje buvo žinoma. Lietuvių valdymo laikotarpyje čia buvo pils. Vokiečių ordinas 1252 metais čia įkūrė stiprią pilį, kurią jis ir vėlesniais laikais nepaleido iš rankų. Aišku, kad nuo tų laikų Klaipėdos miesto ir uosto išsivystymas priklausė nuo ordino ir vėliau nuo Prūsijos politikos. Iš pradžių Klaipėdos uostas susilaukė tam tikros konkurencijos iš Palangos ir Šventuosio, todėl iš ordino pusės ir buvo daroma žygių šioms konkurentams sunaikinti. Šventuosio konkurencija buvo ypatingai jaučiama po Toruno sutarties 1466 m. 1625 m. švedų karalius Gustavas Adolfas ir 1701 m. Karolius XI leido Šventuosį užverti akmenimis. To paties likimo tame laikotarpyje susilaukė ir Palangos uostas.

Lietuvos - Lenkijos karaliui Vladislavui valdant (1632-1644) iš Prūsijos elektoriaus Georg Wilhelms pusės karaliui buvo pasiūlyta uždėti visoms per Klaipėdos uostą einančioms prekėms 4% vertės muitą; 2% teko karaliui, 2% elektoriui. Karalius Vladislavas su šiuo pasiūlymu sutiko, ir 1639 m. buvo sudaryta sutartis, kuria buvo draudžiama taip vadinamoji slaptoji navigacija (laivininkystė) į Šventuosį, įsakoma daboti, kad nebūtų varoma laivininkystė už Klaipėdos uosto ribų ir uždraudžiama užpirkinti bet kokios rūšies prekes, kas galėtų Klaipėdos uostui ir miestui padaryti žalą.

Po sutarties sudarymo buvo sunaikinta buvusi Šventosios uoste anglų prekybos kontora, laivų dirbtuvės ir visas uosto įrengimas. Nuo šių laikų Klaipėda liko vienintelis uostas, per kurį nolens volens turėjo eiti žymiausia dalis Lietuvos eksporto ir importo. Vėlesniais metais didelę konkurenciją Klaipėdos uostui sudarė Dancigo ir Karaliaučiaus uostai. Pavyzdžiui, dancigiečiai akmenimis užvertė Dangės upės žiotį, kad laivai iš marių ir jūros negalėtų į Dangės upę įplaukti, nes beveik visas uostas tuomet buvo Dangės upėje. Marių krantai, kur dabar didžiausia dalis uosto, tuomet buvo sekus, ir laivai

čia prie krantų prieiti negalėjo. Į Dangę suverstus akmenis klaidiečiai išmė tik 1740 metais. Karaliaučius Slopina Klaipėdos Uostą

Karaliaučiu Klaipėdos uostas netik nebuvo reikalingas, bet karaliaučiečiai ir darė viską, kas jų galioje, kad Klaipėdos uostas per daug nepraaugtų ir nedarytų Karaliaučiu konkurencijos. Todėl Karaliaučius trukdė Klaipėdos uosto plėtimąsi įvairiais veiksmais, iškovodamas iš vyriausybės didesnių teisių ir pašalpų ir nepatenkindamas klaidiečių prašymus. Klaipėdos uosto buklė žymiai sunkino jo geografinė padėtis (gulėjo Rytų Prūsijos provincijos pačiame siauriniame gale) ir faktas, jog Klaipėdos apskritis Rytų Prūsijos provincijos užkampyje gulės, jokio didesnio užnugario neturės uostas buvo blogiau traktuojamas, negu Karaliaučiaus uostas, kuris gulėjo provincijos viduryje ir kuriame rezidavo visa provincijos valdžia.

Klaipėdos uosto užlaikymas buvo gana brangokas, nes Kuršių marių ir Baltijos jūros srovė nuolat užnešdavo marių žiotis smėliu ir darėsi nebegalima didesniems laivams įplaukti. Be to, buvo atsitikimų, kad Kuršių kopos kelis kartus į mares nugriuvo (1729 ir 1770 m.), žiotį gerokai susiaurino ir jos gelmė sumažino ligi 7.5 pėdos. Klaipėdos pirkliams todėl daug sykų tekdavo kreiptis į Prūsijos valdžią, kad ji pagelbėtų Klaipėdos uostą pagerinti, bet dažnai jokios arba tik mažai pagelbos susilaukė.

1710-11 m. tuometinis gubernatorius grafas von Doenhoff Prūsijos vyriausybei įteikė pirmus pasiūlymus sutvirtinti uosto žiotis. Pasiūlymas liko be rezultato, nes vyriausybė neturėjo tam pinigų. 1740 m. Klaipėdos pirkliai prašė Prūsijos karalių Friedrichą Wilhelmą I skirti tam tikrą sumą žiemos uosto įrengimui, kad žiemos metu juriniai laivai galėtų ten sustoti ir prekes krauti, kai esant dideliems šalčiams užšaldavo Dangės upė. Karaliaučiaus vyriausybė prašymą nepatenkino, bet

patarė pinigų šioms darbams pasiskolinti. Bet pirkliams negavus tokios didelės paskolos, ir todėl numatyti darbai neįvyko.

Pastangos Klaipėdos Uostą Gaivinti

Klaipėdos pirkliai šią planą vėliau vis dėlto įvykdė. Kai Krymo karo proga nepaprastai pakilo Klaipėdos uosto apyvarta, Klaipėdos pirklių korporacija, panaudodama padidėjusias uosto pajamas, 1855 m. pradėjo statyti taip vadinamąjį žiemos uostą. Jis buvo pabaigtas tik 1880 m. Prie jo pastatymo prisidėjo ir Prūsijos vyriausybė tam tikra suma.

Aštuoniolikto šimtmečio pabaigoje prasidėjo sistematingi darbai žioties gelmei palaikyti. 1773 m. slapta karo patarėjas Lilienthal padėjo vykdyti pirmuosius kopų sustiprinimo darbus, kad ateityje kopų smėlis nebeužneštų žiočių. Molų statymas prasidėjo tik 1834 m. ir truko ligi 1858 m. Pasatyti molų ilgis tuomet sudarė 2150 metrų. Ir vėlesniais metais molai vėl buvo paiginti, sustiprinti ir 1902 m. baigti. Uosto valdyba visvien nepajėgė palaikyti pastovaus uosto gilumo, nes marių ir jūros srovės nuolat užnešdavo smėliu žiočių dugną. Nuo 1859 ligi 1913 m. uosto gilumas svyravo tarp 4, 5 ir 6 metrų. Klaipėdos pirklių korporacijos 1913 metų pranešime yra aiškiai pasakyta, kad gariniai laivai su 1,500 registruotų tonų talpumo negali į uostą įplaukti, nes pilnai prikrauti laivai reikalauja vidutiniškai 5.50 metrų gilumo, o uosto vagos oficialinis gilumas tais metais buvo tik 5.25 metrų.

Tarptautinis Susidomėjimas Klaipėdos Uostu

Klaipėdos kraštas kartu su Klaipėdos uostu 1923 m. sausio 15 d. buvo faktinai sujungtas su Lietuvos valstybe. Pagal Klaipėdos krašto konvenciją iš 1924 m. gegužės 8 d., kuri buvo sudaryta tarp Lietuvos respublikos ir signatarinių valstybių, užėmė svarbią vietą Klaipėdos uostas. Apie jį kalba 3 priedėlis prie Klaipėdos konvencijos. Čia nustatoma, kad Klaipėdos uostas bus skaitomas tarptautinio intereso uostu. Barcelonos konferencijos priimtos rekomendacijos (pasiūlymai) dėl uostų su internacionaliniu režimu (tarptautine santarka) bus taikomos Klaipėdos uostui, kiek čia nėra numatyta priešingų nuostatų. Klaipėdos uosto užlaikymą pasiima Lietuvos vyriausybė, ji galės laikas nuo laiko kartu su Klaipėdos krašto organais svarstyti, kiek šitų išlaidų galės pasiimti Klaipėdos kraštas. Bet tokio susitarimo ligi šiol nėra. Konvencija numato Uosto Direkciją, susisidedančią iš 3 asmenų, pasiskirti 3 metams su teise juos iš naujo rinkti. Uosto Direkcijos narius gali skirti:

a) vieną narį Lietuvos vyriausybė, kuris atstovaus Lietuvos ekonominius interesus; b) vieną narį Klaipėdos Direkcijai, kuris atstovaus Klaipėdos krašto ūkiškų interesus; c) vieną narį Tautų Sąjungos konsultatīvės ir techniškos komisijos dėl susisiekimo ir tranzito pirmininkas. Šitas Tautų Sąjungos skirtas narys negalės būti Nemuno pakrantės valstybės pilietis. Jis turės kreipti ypatingo dėmesio į tarptautinius uosto aptarnaujamus interesus ir ypatingai į interesus tų valstybių, kurioms Klaipėda yra natūralinė išeitis į jūrą. Tautų Sąjunga paskyrė savo atstovu Danijos pilietį p. Widdingą, kuris ligi šiol eina savo pareigas.

Uosto Direkcijos Teisės ir Pareigos

Uosto Direkcijai yra pavesta Klaipėdos uosto administracija, eksploatacija, jo užlaikymas ir plėtimas. Jos specialinė pareiga taip pat yra prižiūrėti trafiką, tranzitą ir jo plėtojimąsi, apie kurį kalba Klaipėdos konvencijos III priedėlis. Vykdydama uosto administraciją, ji turi teisę ir pareigą paruošti kasmetinę sąmatą ir ją pateikti Lietuvos vyriausybei patvirtinti. Šitos raportų kopijos siunčiamos Klaipėdos krašto Direkcijai ir Tautų Sąjungos konsultatīvėi ir technikos komisijai. Raportas kasmet paskelbiamas viešai, kaip Klaipėdos Uosto Direkcijos metinė apyskaita. Galiausiai, konvencija nustato, kad nei vienas narys negali būti trukdomas arba persekiojamas dėl žygių, kuriuos jis padarys eidamas savo pareigas, o Tautų Sąjungos skirtas narys naudosis asmeninėmis diplomatinėmis teisėmis ir privilegijomis, čia įskaitant ir paliauosavimą nuo valstybės ir vietinių mokesčių. Uosto Direkcijos nariai yra neliečiami.

Lenkijos Pastangos Įsitvirtinti Klaipėdos Uoste

Sudarant konvenciją, Klaipėdos uosto klausimas buvo pats sunkiausias. Priežastis buvo ta, kad Klaipėdos uostu buvo suinteresuota ne tik Lietuva, bet ir Lenkija. Prie Poincaré rašto pridėtos pastabose buvo kalbama apie Vilniaus ir Gardino sritis. Lenkijos padėtį uoste sutvarkyti trukdė konfliktas tarp jos ir Lietuvos. Ambasadorių konferencija kategoriškai reikalavo įsileisti į uosto administraciją ir Lenkiją, ir jai suteikti plačiausių teisių naudotis uostu. Pagal pirmąjį projektą uosto administracijos komisija turėjo susidaryti iš vieno lietuvių, klaipėdiškio ir lenko. Pačiame uoste pagal II projektą Lenkija turėjo gauti laisvą zoną su atskira administracija. Lenkijai

kelias į uostą turėjo būti atdarytas tokiu būdu, kad jai turėjo būti duodamas laisvas laivų, miško plukdymo ir geležinkelio judėjimas tarp Klaipėdos uosto ir Lenkijos. Nuomonių skirtumai šiuo klausimu privertė Ambasadorių konferenciją kreiptis į Tautų Sąjungos Tarybą ir paskirti Tautų Sąjungos komisiją. Šita surado kompromisinį pasiūlymą, kuris daliai patenkino Santarvę ir Lietuvą. Tokiu būdu buvo sudaryta Uosto Direkcija, taip, kaip čia paaiškinta. Lenkijos pilietis nebepateko į Uosto Direkciją.

Klaipėdos Uostui Nauja Gadynė

Per 2 mėn. po Klaipėdos konvencijos ratifikacijos (patvirtinimo) buvo sudaryta Uosto Direkcija, kuri tuojau pradėjo savo darbą. Uostas prieškariniais laikais buvo pirmoje eilėje miško medžiagos eksporto uostas, kuris toje padėtyje išliko beveik ligi pasaulinio karo. Prisiungus Klaipėdos kraštui prie Lietuvos, Klaipėdos uostui atsidarė didysis užnugaris. Buvo aišku, kad greitai laiku turės didėti judėjimas uoste. Nors didysis apdirbtos ir neapdirbtos miško medžiaga išvežimas, Nemuno užsidiarius, sumažėjo, bet pradėjo didėti kitų prekių importas ir eksportas.

Pirmais metais Klaipėdos uostui didelę konkurenciją darė Liepojaus, Rygos ir dalinai Karaliaučiaus uostai. Vyriausybė tačiau stengėsi Klaipėdos vystymąsi paremti, duodama reikalingų kreditų uostui remontuoti ir naujiesiems darbams vykdyti, tikslu uostą pritaikinti naujoms sąlygoms. Buvo sustiprinti molai, sustiprintos ir atnaujintos krantinės, pagilinta pati uosti vaga. Gilumas vagoje svyravo tarp 3 ligi 5.5 metro; vaga dabar yra pagilinta ligi 8 metrų, ir tas gilumas dabar palaikomas. Tas sudarė daug darbo ir išlaidų, nes jūros ir marių srovė ir dabar neša į uostą smėlį. Toliau buvo padidintos ir pagerintos laivų pakrovimo vietos ir prailgintos krantinės, buvo pagerintos mašinos bei įrankiai, ir pravesta daug naujų geležinkelio bėgių. Naujų statybų tarpe pirmą vietą užėmė paskutiniai metais statomas ir dabar jau baigtas naujasis uosto baseinas. Senasis žiemos uostas ir naujasis uostas dabar yra sujungti į vieną baseiną su 882 metrų naujai pastatytu krantiniu. Rytų krantinėje 1935 m. pastatyti dideli sandėliai su stipriais keiliamais kranais. 1937 m. baigtas didelis "Lietukio" sandėlis su 30,000 kub. metrų talpumu ir kainavęs apie 2,000,000 litų. Taip pat naujai atremontuotas Dangės upės krantinės. Koptas uosto mažesniems laivams laikyti. Ledams laužyti, be esamųjų mažesnių laivų, buvo pastatytas ledlaužis "Perkunas", 700 arklų jėgų galingumo, kuris kartu yra įrengtas kaip buksiras, gaisrui gesinti ir laivams

SVIEZIOS GELĖS KASDIEN — PRIEINAMOS KAINOS
ROSERY FLORIST
 Gėlės Visiem Įvykiams
 GĖLĖS VESTUVĖMS GĖLĖS LAIDOTUVĖMS
 \$10.00 Pusė Kainos
 EDVARDAS LAPINSKAS, Liet. Darbininkas
 WILLIAM F. MINNS, Savininkas
 38 SOUTHBRIDGE GATVĖS — WORCESTER, MASS.
 Daržai Pamarginti Akmenimis ir Jiems Įvairūs Augalai — Gėlių
 Puokštės Sukaktuvių Paminėjimui — Puokštės Ligoniams —
 Įvairių Rūšių Augalų

P. A. Lankininkas
 (LANKENNER)
 Lietuvos Gydytojas
 Tel. 3-0340 ir 5-822
 Priėmimo valandos: nuo 10
 po pietų nuo 7 iki 8-tos
 Sekmdieniais ir šventėm
 sulig susitarimu
 522 Grafton St., Worcester, Mass.

Dr. K. MICHALAS
 Gydytojas ir Chirurgas
 Valandos: 2 iki 4 ir 7 iki 10
 Nedėliams ir šventėm
 sutarj
 15 Vernon St — Worcester
 DIAL 5-8562

F. A. Vaišnora, M. A.
 (VEIKSNER)
 LIETUVIS GYDYTOJAS
 OFISO VALANDOS
 Nuo 10-12 ryte; nuo 2-4
 ir nuo 6-8 vakar
 (Sekmdieniais ir šventėm
 sulig susitarimu)
 TEL. 5-7810
 67 Providence g-vės, Worcester

Pain Passes Off
 Kuomet jums galva skauda; kada Nuraigija kankina jus; kada Raumenys skausmas; kada Ramybės—paimkite "Anti-Pain Piliule".
 Ponas Smith yra vienas iš milijonų žmonių, kurie nuo lengvų budą greitai padeda. Jis sako:
 "Aš laikau Dr. Miles' Pain piliules savo kėbule. Šita surado kompromisinį pasiūlymą, kuris daliai patenkino Santarvę ir Lietuvą. Tokiu būdu buvo sudaryta Uosto Direkcija, taip, kaip čia paaiškinta. Lenkijos pilietis nebepateko į Uosto Direkciją."
 DR. MILES' -ANTI-PAIN PILIULĖS

Motiejus A. Čivinskas
 Laidotuvių Direktojas ir Balsuotojas
 Duoda Koplyčių Nemokamai
 Patarnauja 25 mylias nuo Bostono terio Susisiekimo Biuro Nemokamai
 340 HARDING STREET
 Tel. 4-5898 — Worcester, Mass.

Petras Karalius
 (CARROLL)
 Įstaigos Vėdėjas
 PATARNAVIMAS
 Visuomet: Dieną ar Naktį
 Visur: Arti ir Toli
 10 VERNON STREET
 Tel. 4-6757 Worcester, Mass.

gelbėti. 1937 m. pradėta nauji krantinės šiaurinė dalis, uosto, viso 460 metrų, matoma šiems darbams apie 2,500,000 litų.
Klaipėdos Uosto laidos ir Pajamos
 Didelius darbus atlikus, Klaipėdos uostas dabar atitinka dienams reikavimams. Uosto aptarnauti Lietuvos portą ir importą. Klaipėdos, be to, turi pirmenybę kitus Baltijos uostus ir laivų, nes jis žiemą neužšą. Uosto užlaikymo, plėtimo tobulinimo darbai padarė Klaipėdos uostą žymiai geresnį 1923-1926 metais yra paprastoms ir nepaprastoms laidos 35,591,517 litų. Pajamų tiktai 7,926,753 litų. Šios sumos rodo, kad Klaipėdos Lietuvos vyriausybė įdėjo žymiai didesnes sumas uosto gavo pajamų. Bet Klaipėdos uosto pajamos, pajamos pat didėja. Dabar jau beveik dengia paprastą uosto darbus.
 Reikia pašymėti, kad Klaipėdos krašto konvencijos priedelio 4 straipsni, proporcingai išlaidai, galėtų ir turėtų būti ir Klaipėdos uosto uosto nė valdžia, bet ligi šiol Klaipėdos uosto uosto Lietuvos centro vyriausybė

PEKIT, KUR SLA CENTRAS BUS IŠKELTAS?

Ar ultra demokratiškas referendum po seimo nutarimo sprendžiama, kur New Yorko kelti SLA Centras. Komiteto nariai dabar spėlioja ir ginčijasi, kur šis padėtų būti. Tiesa, yra pažiūrėti (ar ne) referendumo balo garbę laimės. Veikiausiai, kurie eina kaip balsavimų mete, net išeis. Tačiau tiems, kurie pasitina pažysta užkulis- politikos padėti, be gal- tino saugų "beta". Ta- Pašto Ministro Džim Far- niais: jie žino, kad Pitts- yra mašė. Pittsbu- paskirtas lais- tam, kad ten pačiam patų ypatingų patogumų, kad bus tam tikrų pa- vienai SLA klinkai, žino- kaip "raudonasis bendras". Del pavyzdžio čia pa- vieną tokį patogumą. Kas SLA politikos baromet- patėmyti ir išsprana- kad sekanciais SLA rin- redaktoriaus brolis Jur- bus kandidatu į SLA. rarius. Ir jo išrinkimui, paimamų SLA po- nevyks, šansai yra jam prielankūs. Laimėjus, pasidarytų vakanci- daktoriaus vietoj. O kadan- "Tėvynės" redaktoriaus vieta rabi ir gana pelninga, tai pagedaujama ir ten savo jį išdėti. Pittsburghe tas turi numatomą, kandida- tų asmeny. Centra ten sto nukėlus, bus galimybė jį pasiimti pagalbinin- Pralavinti, duoti patyrimo sarsinti, taip, kad seime būtų populiarus kandidatas. Menas tam frontui patogus. Yra ir daugiau, kurių čia bus.

tytojas sutiks, kad ši yra speliu, bet klaus, ko- taip drąsiai tikrinu, kad burgh laimės, kuomet net ikkėlimo iniciatorius ir vy- sus agitatorius "Tėvynė", kad nesvarbu, kuri vieta tik Pennsylvania. Mano ar- mas yra tas: jis būtų politikos, jei atidarytų politikos kozyras. Jis ir jo frontininkai turi ir vyk- apgalvotą ir gudrų pla- laimėti ir delto jie lai- Kaip patėmijot, jie pada-

Amerikos Lietuvio 1939 Metų Sieniniai Kalendoriai

Jau Gatavi ir Išsiuntinėjami
KALENDORIAI ATVAIZDUOJA LIETUVĄ SPALVOSE IR SU JOS ISTORINIŲ ŽEMĖLAPIU
 Kiekvienas Amerikos Lietuvio skaitytojas, pilnai užsimokėjęs už savo prenumeratą, gaus tą Istorinį Kalendorių Dovanai
 O tu mūsų skaitytoju, kurių prenumeratos yra pasibaigę, prašytumem tuojau atsinaujint. Geriausia Kalėdinė Dovana tai užprenumeravimas laikraščio.
 Amerikos Lietuvio prenumeratos kaina Amerikoje - \$1.50; - Užsieny-Lietuvoje - \$2.00
 Norėdami gaut Kalendorių su Lietuvos žemėlapiu, įdėkit 10c persiuntimo lešoms padengt.
 Visokiais reikalais kreipkitės -
AMERIKOS LIETUVIS - 14 VERNON ST. - WORCESTER, MASS.

visoms kuopoms bus dviejų dienų automobilium kelionė. Bet jis laimės delto, kad tam tikrai mažai klinkai jis teikia numatamus patogumus ir naudą. SLA nukentės nepatogumus ir negeis- tiną vienos grupės per didelį įsi- galėjimą, delto, kad nesurirado SLA. patriotų nei viename fronte. Abu frontai, pozicija ir opo- zicija, tik savo naudos ir pato- gumų motyvais teveikia. Tauti- nio fronto buvo logiška pareiga parodyti patriotingumą tautinei broliškai SLA. organizacijai ir išeiti į SLA narius su praktišku ir naudingų perkėlimo planu. Tas planas būtų laimėjęs. Butų išėjė organizacijai į sveikatą ir naudą, o tautinio fronto vadai būtų atgavę SLA nariuose pasi- tikėjimą. Deja jie irgi žiūrėjo tik iš savo patogumų taško. Bet raudonojo fronto vadai gudres- ni, geriau moka savo planą pa- tiekti ir praveisti ir jie laimės sau patogumus ir naudą ir pa- kelis savo prastyžą.

Nesmagu pranašauti nepagei- daujamą rezultatą ir pasakyti karcia teisybę, tačiau negalima ir nutylėti tokio tautinų vadų žilbumo politikoj. Kartais nega- lima nepaabėjoti ar jie tikrai

Mikas Tamašauskas
Juodam Varnui
 Krankia juodas varnas, ant juodo dangaus. Kur tik neieškosi - nerasi žmogaus. Daug ieškojau Dievo ir žmonių širdies, sunkią vargo dieną, gal jie man padės. Nėra niekur ženklų, neradau žmogaus, nors ne kartą vieną ir meldžiau dangaus. Kas tave čia girdi, kas tave atmins? Rodyk savo širdį - ją purvan numins... Klykia juodas varnas ant juodo dangaus. Kur tu rasi širdį - jei nėra žmogaus?! Sunkiam gyvenimui, kas kelią pastos? Žmogus žmogų nu - kelia ant šakos... Skrenda varnų būriai, ant juodo dangaus. Sunkią laimę buria, vardgienio žmogaus. Neišskrenda varnas per marias plačias, nemažėja vargas, vargo žmonių čia. Niekas čia nemato kančiose žmogaus, nepadės jam niekas - niekas neatjaus... Ei, tu juodas varne, paliki pas mus! Gal suprasi mane - mūsų troškimus? Kaunas, 1938. IX - 11 d.

Filene's Prabanga! Puikumas!

CHINESE HANDMADE LINGERIE

Po Suknia Apatiniai \$2.50
 už retas stebėtinai žemas kainas (atrodo du sykiu brangesni)
 Naktiniai Rubai \$3.50

Puikios rayono ir šilko medžiagos. Ne- galėta išsiuvinėti- mu! Puikiai užbaig- ta. Nepaprastas ran- ku darbas! Labai retai esam pasulė iš Kinijos apatinių drabužių už tokias kainas kaip šios. Pirmas Aukštas

Nepaprastai iš- kirptas drabužis su gėlių rašto iš- siuvinėjimu.

Rubas - praban- ginės medžiagos. Patogiai pasiutas - Gausiai išsiu- vinėtas.

Seniai Laukiama Mirtis

(Realus Tragiškas Įvykis iš Prieškarinių laikų Lietuvoje)

Rašo J. Butkevičius

II.

Ties didžioju Prienų miesto mišku, pirmo- kaimo gyventojų linijoje, vadinamoje "Pašilio gyvenas", tarpe kitų netankiai vienas nuo antro gyventojų Ingavangių kaimo ukininkų trobėsių, naturalaus kalnelio, stovi maža, sukrypusi, žaliomis samanomis apsamenuojusi, grytelė. Sale jos, riogso taip pat mažiutė, karvei ir kokiam nors menkam paršeliui suklyti. Prie kuteles randasi maža daržinė, kurioje buvo laikoma karvei pašaras ir kit kas. Ir visas šis "ukininko" iš lauko pažiūrėjus turtas!

Gal skaitytojai būtų įdomu žinoti, kas šioje menkoje ir vargingoje kaip sakoma bakužė gyvena? - kodėl viskas čia taip apleista? - kodėl akys metasi toks didelis skurdas ir ne- gyvena? Gal koks apsilėdėlis arba girtuoklis gyvena? - Ne! - Taip nėra!...

Čia gyvena asmenys, kuriems žiaurus, valstingas likimas, varu perversė kartybių, ir nelaimių turėję iki pat jos dugno išlenkti! Ir kad V. Dievas juos leido šion žemėn vien- kam, kad nuolatiniai kentėtų ir vargtų Var- tų jų likimas be jokio pasigailėjimo ir atlai- sėjimo pasiryžo nuolatiniai juos bausti. Ir jis tai dar įvykdė! Jis baudė juos tol, pakol pasta- tų neapleido šį vargingąjį ašarų pasaulį, kurio grytelės vidun, greitai buvo galima išsibėgi dar didesnis vargas ir skurdas!

Trobelėje apart keletos menkų indų ir api- tų drabužių, niekur ko nors geresnio nebe- buvo galima matyti, kaip tik keturios plikos ap- rodo, kad tai trobė. Grytelės sienos. Tačiau ir to dar nebepa- yriausybė! - Arčiau prisiziūrėjus, - metasi akys- desnes sumušęs, - žmogaus humanizmo (žmo- nų) jausmą giliai perversiantis vaizdas:

Trobelės kerteje, ties nendrieliu iš molio nu- bėtu krosnim, aplužusioje lovoje ant šiaudų, tar- keletos menkų skudurų, guli pats namų šeimi- nas ir šeimininkė, našlė Makusevičienė, su- mažėjęs amžiaus senelė. Prie jos menkos lovos jaunas vaikinas kurio veik jokios jaunystės veide, visiškai nebesimatė.

Nors jaunuolis vaikinas dar tik 20-tus metus amžiaus tebaigė, tačiau jo akys, tarsi žilo- gėlio buvo giliai kakton įdubusios, - veidas tarsi ukininko dirva geležiniu plugu išvago- tami numirėlio išblyškęs ir pabalęs, kuriame

jokio to amžiaus jaunuolio linksmumo bei ener- gijos, nė senelio nebesimatė.

Nors jis palyginamai dar buvo jaunas, te- čiau oi, kiek jisai matė, - kiek jo jauna džiaugsmo ir laimės trokštanti širdis skausmų ir kentė- jimų, jau spėjo patirti, - kokių vargų našta, ant savo pečių jis jau buvo panešęs! Jis savo jau- nystėje nė vienos linksmos valandėlės, dar nebu- vo turėjęs! Jis daug daugiau, negu daugma- senelių, gyvenimą buvo pažinęs, - veik iki pat dugno, gyvenimo kartybių turėję išlankęs!

Jo mylimasis tėvelis mirė, kai jis vos dešim- tus savo amžiaus metelius ėjo. Jis jau tuomet buvo priverstas motinėle palikti, ir eiti pas uki- ninkus tarnauti, - gyvulių ganyti už piemenėlių, kad bent kiek padėjęs savo motinėlei duonele už- dirbti, kurios taip labai visuomet jiems stingda- vo. Kai jo tėvelis buvo gyvas, - jiedviem su motinėle palyginamai buvo geriau gyventi, negu dabar. Mat jis mokojo pjauti lentas; buvo kaip seniau vadindavo "dročius", (lentų pjovėjas), ir iš to amato, sau, savo žmonai ir sunui duonele pelyndavo.

Tiesa, jie turėjo du haktarus žemės; tačiau iš jos vienos jie nieku budu nebegalėjo pragyventi. Jie į tą žemę, pasisodindavo kiek bulvių, daržovių, ir vargais negalais tegalėdavo išlaikyti nors ir menką karvutę ir kokį nors paršelį. Bet ir jiems iš tos žemės pašaro nebeužtekdavo, - reikėdavo kur nors iš šalies dapiškti.

Kad apdirbti tą sklypelį žemės, išsilaikyti karvę ir kokį nors paršelį (apie arklio išlaiky- mą nebegalėjo būti nė jokios kalbos!), o prie to dar kelias vietas, kas sudarė visą jų turtą, - vargšė našlė ne tik namie, bet ir pas svetimus, reikėjo nuo ankstybo ryto iki vėlybam vakarui, sunkiai dirbti. O tas darbas jei jau senatvėje esant, gan brangiai atsiejo! Tačiau visa tai, be jokio nepasistenkinimo ar murmėjimo, kantriai ant savo pečių ji nešė.

Ji turėjo viltį, kad kuomet jos Antanėlis pa- augs, - ji turės tuomet ant jo didelį atramą! O dėl to, - ir jos bendri vargai turės bent kiek su- mažėti.

Ką padarysi! - Jeigu V. Dievas kryželį ant pečių uždėjo, - tai reikia stengtis jį kaip atgailai už savo nuodėmes kantriai ir nešti... Vis kuomet nors Dievas ir manęs pasigailės, ir tą kryželį man nuo pečių nuims! - nekartą pati viena sau kalbėdavo. Taip ir skurdo metelius (Bus daugiau)

Nauja Lietuvių Kalbos
GRAMATIKA
 Skiriama Amerikiečiams

Parašė Kun. Dr. Jonas Starkus, Marianopolio Kolegijos Profesorius

Seniai lauktoji lietuvių kalbos gramatika jau atspaus- ta. Ši gramatika skiriama ypatingai lietuviams amerikiečiams. Nauja gramatika pasižymi savo taisyklingumu, medžiagos pilnumu, aiškumu ir, kas svarbiausia, gražia tvarka. Žodžiu, tai tinkamiausias vadovėlis norintiems geriau pažinti lietuvių kalbą, ypač tinkamas lietuvių mokykloms.

GRAMATIKOS TURINYS:

1) Fonetika	8) Prieveiksmis
2) Morfologija	9) Prielinksnis
3) Daiktavardis	10) Jungtukas
4) Budvardis	11) Jaustukas
5) Skaitvardis	12) Žodžių Daryba
6) Įvardis	13) Sintaksė
7) Veiksmazodis	14) Rašyba

Visa gramatika parašyta 208 puslapiuose kietais audekli- niais viršeliais

Ši naujovinė Lietuvių Kalbos Gramatika turėtų rasti kiek- vieno lietuviu namuose ir todėl patartumem ją tuojau įsigyti.

KAINA \$1. SU PERSIUNTYMU \$1.15

Amerikos Lietuvis
 14 VERNON ST. - WORCESTER, MASS.

Ekstra - Radio Žinios

Lietuvių Radio Korporacija dabar leidžia du programus, vieną šeštadieniais nuo 8:00 iki 8:30 ryte, o antrą sekmadieniais, nuo 9:30 iki 10:00 ryte per stotį WORL, 920 kilocycles.

Šeštadienio, gruodžio 17-tos radio programa per stotį WORL bus sekanti:

1 — Žinios. 2 — Muzika. 3 — Valentina Minkienė iš South Bostono pasakys pasaką. 4 — RADIO KONTESTAS.

Sekmadienio, gruodžio 18-tos radio programa per stotį WORL bus sekanti:

1 — Ona Mineikiūtė, dainininkė iš Montello. 2 — Ona Baltus iš So. Bostono. 3 — Modernistic orkestras iš Cambridge.

Po programai prašome parašyti laiškelį ar atvirutę į stotį WORL, Lithuanian Program, Boston, Mass. pranešdami savo įspūdžius.

Steponas Minkus, garsintojas

Anglys Riešutiniai ir Didesni \$13.25 tonas

NAUJOS ANGLIJOS KOKSAI

Briketai tonas \$12.75

Koksu Kainos Keliamos Rugsėjo 1-ą dieną

Kietų Anglių Kainos Keliamos Rugsėjo 14-tą dieną

Domestic Fuels, Inc.

Puikiausios Rušies Anglys — Prieinamos Kainos
641 CAMBRIDGE ST.
Tel. 5-6962 — Worcester, Mass.

SNIEGO KOSTIUMAI VAIKAMS ir STORI NERTINIAI Tiesiog iš Dirbtuvės Del Jusų

Samuel's
92 Winter g-vės, Kamp. Grafton g. Worcester, Mass.

EDEN SEA GRILL AND GARDENS
RESTORANAS ir ŠOKIAI
Programa Kiekvieną Vakara
38 Franklin St. — Tel. 3-9177
Worcester, Mass.

Gerbiami Lietuviai!

ĮSIGYKITE TINKAMAS KALĖDOM DOVANAS DEL ILGOS ATMINTIES

Tinkamiausia yra: Laikrodis, žiedas arba kitoki Auksiniai arba Auksuoti Daiktai

Mes užlaikom vien tik geriausios rušies laikrodžius: Hamilton, Elgin, Waltham ir kitokius. Taip pat visokių deimantinių žiedų, lakietukų, kryžiuokų, retėželių ir kitokių visokių daiktų.

Tamistos pas mus niekada nebusite apvilti. Galima gauti ir ant lengvų išmokėjimų. Taisome visokius laikrodžius.

Lietuvis laikrodininkas, turįs 28 metų patyrimo tame amate.

J. M. NEVIS - NEVIACKAS
165-A GREEN GATVĖS — WORCESTER, MASS.

Lietuviai, Remkite 100% Lietuvišką Drabužių Krautuvę

ISSIRINKIT KALĖDŲ DOVANAS ČIA

JUOZAS PUZARA, Savininkas
Jonas Marcinkus, Pagelbininkas — Jurgis Bendorius, Kriauciūs

Parsiduoda
Viršutiniai ir Apatiniai Marškiniai, Kaklaraščiai ir kitų vyriškų drabužių

Taipgi mes prūmam sutaisyt, išvalyti ir suprotyti vyriškus ir moteriškus drabužius. Atneškite į krautuvę arba pašaukite 3-9338 ir mes paimsime ir atgal atvešime.

Park's Men's Shop
10 MILLBURY GATVĖS, (Prie Vernon Aikštės)
Tel. 3-9338 Worcester, Mass.

Worcesterio Naujienos

PRANEŠIMAS VIETOS DRAUGIJOMS

Šiuomi pranešam, kad Amerikos Lietuvis Sieniniai Kalendoriai jau gatavi. Kalendoriai vaizduoja Lietuvos istorinį žemėlapi, su Dr. Basanavičiaus ir Vytauto Didžiojo atvaizdais.

Tuos reikšmingus kalendorius mes duoda savo skaitytojams DOVANAI. Kiekvienas mūsų skaitytojas, norėdamas gaut kalendorių, turi būti pilnai užsimokėjęs už savo prenumeratą. Draugijoms, kurios turi Amerikos Lietuvių sau už organą, jų nariai gali gaut už nupigintą kainą ir sulig pirmiau nustatyto prenumeratorių kvotos. Tačiau turim pridurt, kad ta premija tiktai tęsiasi iki sausio mėnesio, 1939 metų. Po sausio mėnesiui prenumeratoriai už Amerikos Lietuvių pasilieka ta pati — \$1.50 metams.

Taigi jei kas norite įsigyti Lietuvišką sieninį kalendorių su istoriniu Lietuvos žemėlapiu, atleikite Amerikos Lietuvis ofisan ir užsiprenumeruokite laikraštį užsimokant \$1.50 metams, tai gausit viršminėtą kalendorių Dovanai. Amerikos Lietuvis prenumeratoriai į Lietuvą \$2. Am. Liet. Adm.

L.U. KLIUBO NAUJOSIOS VALDYBOS SĄSTATAS

Per slaptus balsavimus, kurie įvyko gruodžio 11-tą ir 12-tą, Lietuvių Ukėsų Klubas išrinko sekančius į valdybą ir į darbus narius:

- Pirmininkas — Jonas Dirvelis
- Vice-pirmininkas — Jonas Čunis
- Protokolo Raštininkas — Jonas Emkus
- Finansų Raštininkas — Jonas Burokas
- Finansų Rašt. Pagelbininkas — Juozas Pupka
- Kasierius — Jonas Reinikis
- Kasos Globėjai — Antanas Gaidis ir Juozas Kučinskas
- Maršalka — Kazys Pupka
- Direktoriai — Jonas Kasper, Antanas Kramilius, Mikolas Žemaitaitis, Juozas Roglis, Viktoras Pajaujis
- Gaspadorius — Vincas Jaudegis
- Gaspadoriaus Pagelbininkai — Motiejus Pajaujis ir Petras Jenulevičia.

Klubui susirinkimas nutarė laikyti metinį balių sutikimui Naujų Metų sauso pirmą ir duoti jaunuoliams prisirašyti į klubą už labai mažą mokestį, tai yra per du, sausio ir vasario mėnesius.

Metinis Susirinkimas

Birutės Draugijos metinis Susirinkimas įvyko Gruodžio 16-tą, penktadienio vakare, 7-tą valandą, L. U. Klubui salėje, 12 Vernon g-vės.

Gerbiamieji Birutės Draugijos narės ir nariai: malonėsite visi skaitlingai dalyvauti šiame susirinkime, nes turime daug svarbių dalykų apsvarstymui. Bus renkama nauja valdyba a-

teinantiems 1939 metams. Šis susirinkimas yra paskutinis priėmimui jaunuolių nuo 18 iki 25 metų be įstojimo mokesties. Malonėkite paragyti jaunuolius prirašyti prie Draugijos ir šiame susirinkime. Taipgi kviečiame užsimokėti užvilktas mokestis į Draugiją, kad nė vienas neliktų skolingas iki ateinančių metų.

Metinis Susirinkimas

Šv. Jurgio Lietuvių pašelpinė draugija, kaip paprastai visuomet, taip ir šiuose metuose laikė savo metinį susirinkimą gruodžio mėnesy antrą dieną. Susirinkimą atidarė pirmininkas Antanas V. Dailys, protokolu rašt. Vincas Karašauskas persaukė vardus valdybos narių. Visi radosi savo vietose. Toliau tapo perrinkta draugijos valdyba, 1939 metams su mažomis permainomis, butent vice-pirmininko ir vieno knygu peržiūrėtojo.

1939 METŲ VALDYBOS SĄSTATAS

- Pirmininkas — Antanas Dailys, 10 Sigel Street
- Vice-Pirmininkas — Mikas Žemaitaitis, 98 Ward Street (Vieton Juozo Roglio)
- Prot. Rašt. — Vincas Karašauskas, 1 Clarkson Street
- Izdininkas — Jonas Reinikis, 3 Clarendon Street
- Izdo Globėjas — Jonas Alavošius, 109 Houghton Street
- Izdo Rašt. — Vaclas Kamendulis, 106 Dorchester Street
- Antanas Šilalė, 21 Columbia Street
- J. Alavošius, 57 Crowningshield Rd. (vieton Edvardo E. Stegos)
- Mikas Aidukaitis, 164 Washington gatvės, tvarkos dabotojas.

Po valdybos išrinkimui buvo atsikreipta prie visų draugijos narių, ir buvo raginami, kad kiekvienas naris privalo skaityti vietinį lietuvių laikraštį, tada žinos ką draugija veikia ir ką visas pasaulis veikia. V. K.

ARCHIE GOLEMESKI VINCENT MIKOLOSKI

Kainos Pritaikintos Kiekvieno Kišeniui

ISSIRINKITE SAVO APSIAUSTĄ IŠ DIDELIO PASIRINKIMO

ARCHIE'S VYRŲ KRAUTUVĖJE

22 Millbury Gatvės Atidaryta Vakaraus

MUSŲ KRIAUCIŪS YRA JUOZAS BELANIUS

JAU VISOS WORCESTERIETĖS SUGRYŽO IŠ LIETUVOS

Prieš Padėkos Dienos šventę sugryžo Marijona Pačkauskienė ir jos aštuonių metų sunus Algirdas, kuriu apie 5-kis mėnesius išbuvo Lietuvoje pas gimines. Ponia Pačkauskienė labai džiaugiasi, kad apsilankė Lietuvoje. Joana Demikienė ir Kristina Motiejaitienė teipgi labai linksmas atostogas turėjo pas savuosius Lietuvoje. Ypač Kristinai Motiejaitienei teko apsilankyti Vilniaus krašte ir patirti lietuvių sunkią padėtį po svetimu jungu. Ursulė Gerbauskienė gryždama namon turėjo didelį išgastį, nes vokiečių laivas, kuriu važiuo, gryžo atgal į Bremeną, kada kilo karo pavojus. Vienok po kelių dienų, vėl laivas galėjo keliauti, nes pavojus buvo praėjęs. Tarp sugryžusių Worcesterio lietuvių yra Juozas Peleckas nuo 7 Wyman gatvės, kurs teipgi laimingai atliko kelionę Lietuvon.

"Amerikos Lietuvis" agentūra pagelbėjo viršminėtiems Worcesterio lietuviams kelionės reikaluose.

Worcesterio Draugijų Pranešimai

"Beano". Neužmirškite ateinantį šeštadienį, Gruodžio 17-tą, kaip 7-tą vakare, žemutinėje salėje, 12 Vernon g-vės, ateiti į Birutės Pašalpinės Draugijos "Beano". Bus įvairių išleidimų ir visi, kurie atsilankysite, busite užganėdyti. Bus vienas didelis lošimas, taip sakant "Attendance Prize", ir įžanga dykai. Komisija kviečia visus atsilankyti. Komisija susideda iš Pirm. A. Dailys, V. Kučinskienės, O. Bruozienės, J. Zadrauskienės ir Juozo ir Marės Kamendulij.

Lietuvių pašelpinė draugija Birutė rengia šokius Naujų metų pasitikimui, šeštadienį, gruodžio 31-tą, Lietuvių Ukėsų Klub 8 val. vakare ir trauks Pks-aaž bo svetainėje, 12 Vernon g-vės, Prasišės 8 val vakare ir trauksis iki 12-tos val. nakties, taip pat sulaukė Naujų Metų galėsimė visi ramiai skirstitis namon.

A. V. Dailys, Pirm Susirinkimas — šio mėnesio 18 d., 2:30 p.p. įvyks V. V. Sa-gos Worcesterio skyriaus Lietuvių Piliiečių Klube, 12 Vernon g-vės. kviečiame visus dr-jų atstovus, narius, senus veikėjus ir prijauciančius Vilniaus darbą, ko skaitlingiausiai dalyvauti.

V. V. S. Skyriaus valdyba. Sv. Vardo Marijos Metinis susirinkimas, kuris turėjo įvykti Gruodžio 12 dieną del susidėjusių aplinkybių buvo atidėtas iki Gruodžio 19 dienos. Taigi nepamirškite visos narės atsilankykite, nes bus svarbių reikalų apsvarstymui. Rašt. O. Keršienė

Metinis Susirinkimas

Šv. Kazimiero pašelpimo draugijos metinis susirinkimas bus Gruodžio 19-tą, pirmadienį, 7-tą val. vakare, 12 Vernon gatvės, Lietuvių Ukėsų Klube. Visi draugijos nariai privalo dalyvauti susirinkime, nes bus renkama draugijos valdyba ateinantiems metams ir apkalbama draugijos reikalai del sekančių metų. Taigi, visi nariai privalo atsilankyti į šį metinį draugijos susirinkimą. Šiame susirinkime bus išduota atskaita iš metinio draugijos parengimo. Sv. Kazimiero draugija dėkuoja visoms šeiminiškėms, kurios dirbo metiniame draugijos parengime ir taria širdingai ačiū. Sv. Kazimiero dr-jos Rengimo Komitetas.

Kas Išrinkta Valdybon?

Šv. Petronėlės metinis susirinkimas įvyko Gruodžio 5 dieną, Šv. Kazimiero svetainėje. Valdyba buvo renkama, bet liko visa ta pati. Pirm., Ona Stalulionienė; Vice Pirm., Anastazija Parulienė; Rašt., Ona Keršienė; Fin. Rašt., Ono Mikutaitienė; Kasos Globėjos: Nellie Sullivan ir Marijona Simikienė; Izdin., Mikalina Keršienė; Knygu peržiūrėtojos, Magdale-na Karašauskienė ir Aldona Mickevičiūtė. Maršalka išrink-

Hi-Test Range & FUEL OIL

Millbury St. Coal COMPANY
441 Millbury St., Worcester
Tel. Dial 2-7887
VISO KIOS RUSIES ANGLIJOS
Naujos Anglijos Koksai
Mėlynieji Anglijos Koksai
Specialūs Koksai
Aukštos Rušies Alijejus ir Kurul
KIELA ir KRUKONIA

Wilben Bottling Company BEVERAGES

Išdirba įvairios rušies moterų, vaikų ir vyrų gėrimus.

Vestuvių, Krikštynų ir Pajūrio gėrimai.

J. Masčinskas ir A. Jekšas
Išdirbėjai — Fabrikantai

19 TAYLOR STREET
Telephone 4-3222
(Naujai įrengtam butui)
Pirmiau buvo 113 West St.

Milijonas Aukso Svajūnų SVEIKATOS SVARŲ

LEDGE G-VĖS MAUTINĖS

Atidaryta Vyrams — Pelniniais, Šeštadieniais, Sekmadieniais — Pirmadieniais

Moterims — Pirmadieniais

Pristatomi į Namus Vietiniai ir Importuoti Gėrimai

EDWARD YANOVITZ PACKAGE STORE

Užlaiko Visokius Alkoholinius Gėrimus, Lietuvišką Valgyklą, Dėgtinę, Vyną ir Alų

278 MILLBURY GATVĖS
Tel. 2-3381

Stankus buvo nusipiręs šio kito draugo ir jį suėmė, kad jis būtų tikavosi kaip šaudyti. Jį jantai, kurie tyrinėjo apy-maną, kad Stankus skriaudė, sugryžtį į Stovyklą Upland, kuopulė.

Vėlionis palieka savo draugą ir Marcelę Stankus, seserį Violą ir Julę, du J. Juozą ir Antaną. Jis pri-sė prie S.L.A., Jaunuolių riau.

The Yeshinskas Insurance Agency

10-A Vernon Street — Worcester, Mass.

PRIRASOME — Automobilių — Atsakomybės — Gaisro — Vagimo ir Nelaimės Aprauda

Gaisro — Viesulo — Žemės — Vandens ir panašių nelaimių apraudos

GĖLĖS VISIEM REIKALAM

Šviežios Kasdien iš Musų Šiltnaminių

LITTLEFIELD, INC.

552 Main Gatvės — Tel. 2-3738

KALĖDŲ DOVANOS

PIRM ISSIRINKIMO DOVANŲ KALĖDOMS — ATEIKITE PAS MUS

amatyti Elgin, Waltham, Bulova, Hamilton ir Westfield laikrodžius; deimantus, žiedus ir karolius.

ATEIKITE — PERŽIURĖKITE

ČIA RASITE PILNĄ PASIRINKIMĄ KAULINIŲ SETŲ

Didžiausias Pasirinkimas Tikro Aukso Žiedų, Vyrams ir Moterims

A. MARCUS — Brangumynų Pardavėjas

50 Trumbull Gatvės — Worcester, Mass.